

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Kálvin A keresztyén vallás rendszere kéziratán dolgozik

Jubileumi Kálvin év
Huszdik évfolyam
2009. március

3

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Gavrucza Tibor: Böjti megújulás. Márk 9,29	99
Sándor István: Szíveteket szaggassátok meg! Jóel 2,12–13	101
Vörös Éva: Isteni „gyűlöletbeszéd”? Ézsaiás 1,13	102

Prédikációk böjtfő nagyhetére

Felszegi Imre: Szeressétek ellenségeiteket! Jónás 1,1–6	105
Isten kezében. Jónás 1,7–16	106
Az Istenre hallgatás ideje. Jónás 2,1–11	108
Isten munkatársaiként életmentők vagyunk. Jónás 3,1–10	109
Isten azt akarja, hogy mindenki megtérjen és éljen. Jónás 4,1–3	111
Mi lett Jónással? Mi lesz velünk? Jónás 4,4–11	112

Prédikációk böjtfő ünnepére

Felszegi Imre: Imádkozzatok és böjtöljete, mert... még negyven nap. Jónás 3,4–10.....	114
Demeter József: Milyen az Istennek tetsző böjt? Ézsaiás 58,6–8	116
Visky János: Jézus jelenti szenvedéseit. Márk 10,32–34.....	119

Prédikáció belmisszió vasárnapjára

Bodnár Lajos: Isten szól és cselekszik. Ézsaiás 44,6–8	123
--	-----

A Genezáret partján

Jerry Bridges: Kegyelem (27.) A kegyelem ruhatára (III.)	126
Hosszútűrés	126
Mégbocsátás.....	127

Alkalmi prédikációk

<i>A Kálvin-év nőszövetségi bibliáóráira</i> Bereknéri Kocsis Melinda: Böjt és/vagy szolgálat. Márk 8,31.34–35	130
<i>Fiatal házaspárok bibliáórája</i> Móra László Tibor: Jób – a veszteségben is győztes családfő. Jób 1,1; 2,7–10	131
<i>Esketési igehirdetés</i> Tőkés Ferenc: Istennel járni, lakozni. János 14,23	134
<i>Temetési igehirdetés</i> Barticek Kiss Krisztián: Nem elég – elég! 2Kor 12,7–10.....	135
Daróczi Attila: Biztosan tudjátok... 2Korinthus 5,1	136

A címlapon: *Kálvin A keresztyén vallás rendszere kéziratán dolgozik.*

A hátlapon: *Kálvin János imádsága.*

Vasárnapi prédikációk

Gavrucza Tibor
Székelyhíd

Böjti megújulás

Alapige: Márk 9,29
Bibliaolvasás: Márk 2,18–22

Keresztyén Testvéreim! A címnek szánt fenti két szó magában is bizonyos ellentmondást hordoz úgy, mint ahogy a farizeusok vallásossága az Ige tanúsága szerint jócskán különbözött a tanítványok életmódjától és kegyességétől.

A farizeusok a mózesi előírások szerint tartották meg a böjti napokat és időszakokat. A farizeus és publikánus példázatából tudjuk, volt, aki hetente kétszer is böjtölt. (Lk 18,10–14) Ezt veszi át a keresztyénség is, és általában a keddi és pénteki napok lettek a böjtösek a katolikus világban. Vannak böjti időszakok. Ilyen a húsvét előtti negyvennapos úgynevezett nagyböjt, amely Jézus negyvennapos böjtjére emlékeztet. A keleti keresztyének a karácsony előtti böjtöt is gyakorolják, amikor böjtös ételeket esznek.

A felolvasott ígét felületesen szemlélve úgy tűnhet, hogy Jézus ellene van a böjtnek, a farizeusok kérdése legalábbis erre vonatkozik: – „A te tanítványaid miért nem böjtölnek?” A válasz roppant egyszerű, mert az ő böjtjük ideje még nem érkezett el.

Egy aranyos eset jut eszembe. Mester János évfolyamtársunk édesapja temetéséről igyekeztem volna vissza a kolozsvári teológiára Nagygalambfalváról. Fekete öltönyösen várakoztam soromra a jegypénztárnál, egyszer csak megjelenik egy harisnyás székely legényke, végigmér és beáll elé, éreztetve velem, hogy idegen vagyok e tájban. Nagyon szeretem az ízes székely beszédet, ezért megszólítottam: „Hány éves vagy, öcsi?” „Tíz lőszek” – hangzott a kurta válasz. Nem hagytam magam ilyen könnyen lerázní: „És miért csak leszel?” Végigmért, a tekintetében ott volt a lesújtó vélemény, aztán csak ennyit felelt: „Hát mert még nem volt időm betölteni!”

Gyakorlatilag Jézus is ezt válaszolja a tanítványok böjtjével kapcsolatban. Az ő böjtjüknek még nem jött el az ideje. Bölcs Salamon A prédikátor könyvében ezt mondja: „Mindennek rendelt ideje van, és ideje van az ég alatt minden akaratnak”(Préd 3,1) a böjtnek is. Az is nyilvánvalóvá válik ebből a beszélgetésből, hogy a Jézus szerinti böjt egészen más, mint a farizeusi.

Nem arról van szó, hogy ők nem veszik komolyan a maguk böjtjét. Sőt, nagyon is komolyan veszik. Ettől lesz szomorú az ábrázatuk. Én, mint hetente böjti napot tartó keresztyén, el kell mondanom, hogy főleg délutánra, mivel kellőképpen leesik a vércukorszintem, már semmi értelmes dologra nem vagyok jó. Ez az időszak nem alkalmas sem beszélgetésre, sem beteg- vagy családlátogatásra, sem alkotásra.

A farizeus sem hazudja a rosszulletet a szomorú ábrázatával, csak nem bánja, hogy látják, hogy ő most szenved. Jézus kifogása e böjttel szemben csupán annyi, hogy nem az emberek kell lássák, tudják, hogy én böjtölök, mert ez így célt téveszt, és célt téveszteni bűn. A böjt célja: kizárva minden külső, zavaró tényezőt, megüresíteni magunkat testi és lelki értelemben, és így közelebb kerülni Istenhez, megadni a lehetőséget, „hogy jóval töltse meg...”, kinccsel töltse meg a mi „cserépedény” életünket.

Hogy mennyire fontos ez a másokon való segítés útján, láthatjuk abból a történetből, amikor a tanítványok nem tudnak meggyógyítani egy epilepsziás fiatalembert. (Mk

Ez legyen a mi Krisztus-hitű életünk. Ez legyél te:

„Jer, jer szüless meg itt szívemben,
Mint karácsonykor Betlehemben,
Dicsőség és béke nagy királya,
Szegény szívemnek gazdagsága.”
(Kecskeméthy István)

Ámen.

Sándor István

Bodos

Szíveteket szaggassátok meg!

Alapige: Jóel 2,12–13

Bibliolvasás: Ézsaiás 58,1–14

Böjtről beszélve sokunknak a katolikus egyházban gyakorolt szokás jut eszünkbe, vagy egy megviselt arcú személy, akin látszik az, hogy nélkülöz valamit. Azonban a kérdés nem ennyire egyszerű, ennél sokkal összetettebb, sokrétűbb. Református vallásunk szerint nincsenek kötelezően betartandó böjti időszakok vagy napok. Éppen ezért hajlamosak vagyunk arra is, hogy teljességgel kiiktassuk református keresztyén életvitelünkéből ezt a kérdést, mint tölünk idegen böjti gyakorlatot. Ez az egyszerűbb, kényelmesebbnek tűnő megoldás, amely azonban mellőzi a bibliai megalapozottságot. A felolvasott két vers egy a sok bibliai ige közül, ahol Isten a helyes böjtre szólít fel. És bár ez ószövetségi ige, az Újszövetség sem mentes a böjtölésre való utalástól. A zsidó embernek rendszeres időközönként kellett böjtölnie, évente többször is. Az Újszövetségben Jézus is böjtölt 40 napig a pusztában, amikor munkásságának megkezdésére készült. És bár nem rendelte el a böjtöt, magatartásával példát adott arra nézve, hogy adandó alkalommal önmegtartóztatást lehet gyakorolni valamilyen cél érdekében.

Textusunkban a megtérésre való felhívás akkor hangzik el, amikor Izrael népét szedelem fenyegeti. A sáskajárást Jóel az egész világra kiterjedő isteni ítélet előjeleként éli meg. Az ítéletet azonban elodázza Isten türelmes, megbocsátó kegyelme. Még van idő a megtérésre. De a megtérés nemcsak látszólagos kell legyen, nemcsak részleges, hanem teljes. Nemcsak külsőségekben kell bűnbánatot tartani, hanem lelkileg is. Nem lehet kétfelé sántikálni: a bűnnek szolgálni, meg Istent is imádni. Isten féltőn szerető Atya, aki megtiltja, hogy bálványokhoz forduljunk. Ne legyenek néked idegen isteneid én előttem – mondja ki a Tízparancsolatban.

Az ige felszólítást tartalmaz: Térjetek meg hozzám teljes szívetek szerint. Ez Jézusnál így hangzik: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből.” (Mt 22,37) Ha elfogadom Istent gondviselőmnnek, Jézus Krisztust életem Urának, akkor teljes bizalommal kell Hozzá fordulnom, mint aki minden gondomat magára veszi, aki védelmez és megtart. A teljes szívből való megtérés nem azt jelenti, hogy nem paránálkodom, nem lopok, de nyugodtan káromkodhatok, hazudhatok, rágalmazhatok. Nem azt jelenti, hogy néha szeretem Istent, mert úgy érzem: megsegített, s a másik percben, amikor valami nem úgy sikerült, ahogy elvártam, akkor megtagadom és káromolom az Ő nevét. A szív a Biblia nyelvén a gondolkodás és érzelem központja. Tehát a gondolkodásommal, értelmemmel, valamint szeretetemmel, egész életemmel Isten felé kell fordulnom, Őt kell imádnom. Nem mindegy, hogy milyen a böjtölésünk. Nem elég a látszatböjtölés. Az Ószövetségben is szól a figyelmeztetés: „böjti napokon

is kedvteléseidet üzöd”; nem kedves az ilyen böjt. Nem a látszat-önmegtartóztatást, látszathitét, látszat-kegyességet kedveli Isten. Nem lehet bűneinket alkalmoszerűen semmissé tenni azzal, hogy néhanapján úrvacsorát veszünk, vagy adományt adunk, úgymond lefizetve Istent. A zsidók, amikor böjtöltek, megszagatták ruháikat, hamut szórtak a fejükre, hogy az emberek lássák az ő vallásosságukat.

„Szíveteket szagassátok meg, ne a ruháitokat” – szól a figyelmeztetés. Nem külsőségek szerint kell tartozzam Istenhez, az egyházhoz, hanem szívvel, lélekkel. Az igazi magunkba szállásnak, Istennel való kapcsolatunk tisztázásának megvan az eredménye, haszna. Ha teljes szívemmel Istenhez fordulok, akkor megélem a szabadulást, meglátom az események mögött Istent, megtapasztalom bűnbocsátó kegyelmét. A bajban, fenyegettségben sem szabad elfelednünk azt, hogy a felhő mögött ott a Nap, a bajban ott van velünk Isten. Kinyújtja felénk szabadító kezét. Ezt a kezet megragadhatjuk, és akkor megmenekülünk attól, ami fenyeget, megmenekülünk a haláltól, mert örök életre várja Isten azokat, akik teljes szívvel Hozzá térnek. Ámen.

Vörös Éva
Budapest

Isteni „gyűlöletbeszéd”?

Alapige: Ézsaiás 1,13
Bibliolvasás: Ézsaiás 1

Számomra az igehirdetés legnehezebb része mindig az a titok, hogy hol kell kinyílnia a Bibliának az adott vasárnap, s ez a több ezer éves zsidó irat hogyan válik aktuális isteni üzenetté. Vagyis az, amikor egy-egy bibliai sornál vagy történetnél felnyílik bennem a sorompó, és szabaddá válik az út a prédikációírási műhelymunkájához, mert ráérezek arra, hogy üzenetet rejt a szöveg. Az utóbbi, a kidolgozás már a dolgok könnyebbik része, mert olykor szinte „kalandok” sorozatán át érkezem meg a témához.

Ennek az Igének is külön története van. Az egyik alkalommal Budapesten járva a nagycsaládosok felvonulásába botlottam. Megragadott az a kép, ahogyan a járdaszegélyen sorfalat képezve az egyik anyuka bébiételt bontott, s a babakocsiban ülő gyermekét etette, a két nagyobb gyereket pedig kötelező olvasmányokkal „kínálta”, s a kisiskolások egy hang nélkül a járdára terítve könyveiket, olvasni kezdtek. Mindezt békésen és magától értetődően tették, pedig bizonyára máshol is el tudták volna tölteni a szombat délelőttöt. Nekem a kezembe nyomtak egy kis kék zászlót, amelyre az volt írva: „A nagycsalád nem probléma, hanem megoldás.” Mivel magam is abból származom, csatlakoztam a jelmondathoz. Visszagondoltam arra, hogy gyermekként nem voltam túl lelkes azért, hogy a csokoládét mindig nyolcfelét kellett elosztani, de ma már életem legnagyobb ajándékának azt tartom, hogy van hét, számomra nyitott otthon, ahol tudhatom, hogy a házigazdák őszintén nekem szurkolnak nehézségeimben, örömeim pedig az övék is. S hogy nem sodródtam el küszködéseimben, azt nekik is köszönhetem. Vagyis legbelül igaz volt számomra mindaz, amit a zászlóra írtak. Ezek az emlékek idéződtek fel bennem, amikor megindult a menet az Országház felé egy kimustrált, színpadnak berendezett Csepel teherautó mögé sorolva.

Hazamenvé lelkesen meséltem élményeimről, s akkor megjelent egy hívő testvér nyitott Bibliával a kezében, s kérte, hadd olvassa fel Ézsaiás könyvének ezt a részletét, mert szerinte egy lelkésznek nem tüntetésekre kellene járnia, s gyűlöletbeszédet hallgatnia, hanem mindenkit arra biztatnia, hogy térdeljen le belső szobájában, tartson bűnbánatot, és térjen meg, mert nem véletlenül van rajtunk ez az istenítélet. *Jaj, vétkes*

nemzet, bűnnel terhelt nép! Elhagyták az Urat..., elfordultak tőle! Minél több verést kaptok, annál jobban ellenkeztek... (Ézs 1,4–5) Ahogy olvasta az ézsaiási sorokat, a szavak mint ostorcsapások pattogtak. Csöndben hallgattam a nehéz Igét, s ahogy hulltak rám a bibliai fenyegetések, közben valami mégis megigézett. Az érzést még nem tudtam szavakba önteni, de az már eldőlt bennem, hogy ennek megpróbálom utánanézni, s amire jutok, azt a szószerkeztésre viszem.

Ézsaiás világa riasztóan ismerős társadalmi kortár élénk. Egy olyan történelmi helyzetet, amelyben a nép a lenni és nem lenni határán táncol. Igen, táncol. Bekötött szemmel és bedugott füllel, mert mintha nem hallaná meg a fenyegetettséget. Külpolitikai hibás döntések követik egymást, amikor a vezetők az ellenségesen terjeszkedő asz-szár birodalomban keresnek szövetségest, akik „hálából” feldőlják városaik – az éppen csak megmaradt kevesek pedig hamis biztonságérzettel és erőtudattal saját uralmukat építik. S nekik semmi sem drága. A totális törvénytípust a próféta a Sodoma–Gomora jelenséghez hasonlítja, ahol az igazság a gyilkosoké, ahol a *vezérek megátalkodottak, mindegyik szereti a megvesztegetést, ajándékot hajhász.* (23. v.) Mindezt legjobban a peremre szorítottak szenvedik meg, az özvegyek és árvák ügye kicsúszik a szétszaggatott szociális hálón. Miközben a társadalmi szolidaritás megszűnt, a kultusz-kombinát zavartalanul működik. A „reprezentatív” áldozatok s a nagybani ünnepi hálaadások hamis közmegegyezést sugallnak: megadjuk az Istennek, ami az Istené, hogy „betömjük a száját”, a többi, a közélet zavarossága egyáltalán nem baj, sőt könnyíti az abban halászók esélyeit.

Felismerhetetlenül összemósódott két terület: a szentség és a szentségtelenség terei, az Isten és a bűn világa. A kultuszt és a morált kijátsszák egymás ellen: az Istennek tetszéséhez már nem kell emberséget illeszteni. Úgy tűnik azonban, mintha ez nem bántana senkit, sőt része a közmegegyezésnek, a közös ünneplésnek.

Ebben a helyzetben áll ki Ézsaiás, az ünneprontó, és szólaltat meg a nép számára egy szinte „ismeretlen Istent”, sőt, még többet tesz: megjeleníti Őt egy hallatlanul indulatos, mondhatni „gyűlöletbeszédben”. Ézsaiás szavaiból ugyanis nemcsak a magatartás és a sors összefüggése csendül ki, vagyis az a teológia, hogy „térjetelek meg, vagy elvesztek”. Ez is. De ennél több az, ahogyan meglátatja azt a „Seregek Urában” lejátszódo transzcendens „érzelmi vihart”, amely leginkább arra a családon belüli összecsapásra emlékeztet, ahol a szeretetszövetség tépázódik meg.

Ézsaiás üzenete itt népének nem egy vagy több vétkét pellengérezzi ki, hanem az alapjaiban megrendült rendet kéri számon. Egy túlnani szeretetkrízist jelenít meg: Istennek a fájdalmát, dühét, szenvedését, megalázottságát, indulatát, amit Ő a sárba tiport Éden láttán érez. Hiszen milyen szeretettel vezette, vigyázta „fiai” az Úr! Lehetett volna Izráelből mintrország, mintanép, ő pedig minta-Isten. *Fiaimat fölneveltem, fölmasztaltam* (2. v.), mindebből még annyi hálát sem kapott az Úr, amennyit még az állat is megkap a kölykeitől; mert *az ökör ismeri gazdáját, a szamár is urának jászlatát* (3. v.).

Mi lett a mintrország minta-Isten kapcsolatából? Valójában még azt az alaprendet sem valósítják meg, amit még az állatok is „tudnak” – Istennek pedig úgymond „tehetetlenül” végig kell néznie, ahogyan a szövetséges társban a betegség drámaian előrehalad, ahogyan a test tele van zúzódással, és nem kerül olaj a gennyes sebre (pedig szívesen küldene irgalmas samaritánust!). De a beteg nem akarja orvosolni, mert nincs is betegség-tudata. Mintha észre sem venné azt az iszonyatos értékvesztést, amely nap mint nap történik, ahogyan Ézsaiás fogalmaz: *ezüstöd salakká lett, tiszta borod vízzel keveredett* (22. v.), s megégetendő kenderkóccá válnak az örökkévalóság-élménykísérletek, a cserfák alatti termékenységek kultusz alkalmi (31. v.).

Pedig a Mindenhatónak nagyon is fáj az, hogy gyermekei testén „nincs ép hely” Ő szenved a feje tetejére állított rendet, és „kínjában” saját magát az özvegyek és árvák jogtiprott helyzetével azonosítja. Már itt kihallani azt, ami kristálytisztán az Újszövetségben csendül majd fel Jézus szavaiban: *Amikor megtették ezeket akárcsak eggyel is a legkisebb atyámfiái közül, velem tettétek meg.* (Mt 25,37)

A peremre szorítottak indulata szólal meg az isteni magasságból, amikor Ézsaiás az Úr nevében keményen elhatárolja magát a véres kezűek közeledésétől: *ünnepeiteket gyűlölöm..., bármennyit is imádkoztok, én nem hallgatom meg.*” (14–15. v.) Ezek a szavak és érzések nem a messze távolból szemlélődő Fenség megnyilvánulásai, hanem a saját bőrén megtapasztalt szenvedő kiáltása enyhülésért.

Ezzel az Isten-megidézéssel Ézsaiás meghívja hallgatóit a szenvedő Isten szemlélésére. Ki bírja elhordozni ezt a közelséget? Melyikünk tud önként szenvedés-közben maradni? Ki az, akit ez nem mobilizál, nem készlet azonnali cselekvésre, változtatásra? (Olykor nem visz ki az utcára?!) Ha magunkért nem is tennénk meg, mert mi mindent életformává tudunk tenni (még a gonoszszágot is), de a Szentségest talán mégsem kellené szenvedtetni? Ha magam belefásultam is, és adaptálódtam a zavaroshoz, de türhetem-e azt, ami Neki türhetetlen? Kellenek Ézsaiások, akik felhatalmaztattak arra, hogy kimondják: *Nem tűröm együtt a bűnt és az ünneplést!* (13. v.)

Ézsaiás ünnepi beszédében egy olyan Istenről beszél, akiben radikális egységben van az, amit a népe nagy békésen végzetesen kettéválasztott: az eget és a földet, a társadalmi-politikai történéseket és az istentiszteletet. Ezért nem kevesebbet mond a próféta Isten nevében, mint hogy nem kell ima, és nem kell áldozat! *De tanuljatok jót tenni... és térítétek jó útra az erőszakoskodót!* (17. v.) S ez az Isten, akit szenvedése enyhítése az elhatárolódás irányába mozdítana, mégis újra és újra közel jön! Tárgyalásokba bocsátkozik azokkal, akikkel nincs mit tárgyalni, mert folyamatosan becsapják és megcsalják.

Merítsünk erőt Ézsaiás Istenéből, aki végtelen szeretetéből fakadóan a reménytelenség ellenére is reménykedve hisz, s esélyt ad az Őt semmibe vevőknek is: *Jöjjetek, szálljunk vitába... Ha vétkeitek skarlátpirosak, hófehéreké válhattok.* (18. v.)

Ez volt hát az, ami Ézsaiás könyve első fejezetének ostorcsapásos ítélethirdetésen túl fogva tartott. Egy pillanatra megcsapott az Újszövetség szele. Meghallottam azt, hogy többet üzen ez ma nekünk, mint a magatartás–sors összefüggés! Bármilyen végzetesen és kitartóan tévesztünk is, mintha még mindig nem csapódott volna ránk az ítélet ajtaja! Ez a minden értelmet felülhaladó, értünk szenvedést vállaló isteni szeretet a megtartatásunk záloga. De tudnunk kell, hogy Neki szünet nélkül nagyon fáj mindaz a jogtiprás, amin mi csak megrántjuk a vállunkat. Ő egyáltalán nem pártatlan, hanem „felsorakozik” az elesettek és a nélkülözők mellé! Keresi, hívja, várja a hozzá tartozókat, pontosabban a hozzátartozóit, akik cselekszik az Ő akaratát, és nagy ívben elkerülik az embertelen Isten-tisztelőket, a rendtelen „rendre” hivatkozókat.

Az ézsaiási igék szerint Ő az, aki Lelkével munkálja a „rendbontást” mindaddig, amíg az özvegyek és árvák igaza nem lesz az Igazság. S Ő mindezért nem röstelli még a templomi békét is megzavarni. Ez az Isten nem ünnepi szentségben akar megfürösztetni, hanem azt akarja, hogy nekünk is fájjon a fájdalma, az a fájdalom, amelyet a Magasságos a mélységben lévők, a legkiszolgáltottabbak iránt érez! Ezért tudhatom, hogy nem egyedül, hanem Vele együtt hordozom a fájdalmat, amikor bánt mindaz, ami történik. De Ő tiszteli annyira az emberi szabadságot, hogy a beteget – nemzeti és egyéni betegségünket – akarata ellenére még Ő sem „tudja” és akarja meggyógyítani. Pedig büntbajt orvosló, felemelt kezében ott az olaj! De jó lenne, ha ezt sokan meglátnák! És lennének sokan, akik ezt megláttatnák! Ámen.

Prédikációk böjtfő nagyhetére

Felszegi Imre
Somkerék

Szeressétek ellenségeiteket!

Alapige: Jónás 1,1–6

1. Isten segítségével ezen a böjti nagyheten, estéről-estére, Jónás próféta könyvét fogjuk olvasni és magyarázni. Jónás próféta könyve egy szimbolikus történet, egy tanító példázat, amely arra tanítja meg Jónás prófétát, és minket is, hogy Isten az egész teremtett világot szereti, és Egyszülött Fiát adta érte, hogy senki el ne vesszen, hanem örök élete legyen (Jn 3,6). Jónás próféta könyve ezzel a tanítással nagyon közel áll az Újszövetséghez, mégpedig az Úr Jézus Krisztus azon parancsához, hogy: *szeressétek ellenségeiteket* (Mt 5,44).

A mai igében azt olvassuk, hogy az Úr Isten Jónás prófétát saját népe ellenségéhez küldi Ninivébe, Asszíria fővárosába, azzal a megbízatással, hogy Isten szavával megtérítse őket, habár Asszíria leigázta és elpusztította Izráelt.

2. Az *Úrnak szava Jónáshoz* (Jón 1,1) tiszta és világos: *menj Ninivébe* (Jón 1,2). A próféta viszont épp az ellenkező irányba indul, Társisba. Nem akarja elvégezni a reá bízott szolgálatot. Menekül.

Először arra kell gondolnunk, hogy Jónás félt a niniveiektől, hiszen ismert volt a gonoszságuk. Félt a hitetlenek előtt, az ellenség előtt bizonyosságot tenni. Akárcsak mi, amikor számon kérjük keresztyénségünket. Félelmet és nehézséget érzünk, amikor vizsgálalnunk kell ott, ahol az emberek kijelentik, hogy ők nem hisznek. Félelmet és nehézséget érzünk, amikor békéltetnünk kell veszekedő és verekedő embereket.

A félelem az Istenbe vetett bizalom hiánya. Ellenben, annak ismeretében, hogy Isten a mi jó Pásztorunk, bátorsággal valljuk a zsoltárossal: *Még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert Te velem vagy...* (Zsolt 23,4) Pál apostol megtapasztalta Isten védelmét, ezért kiált fel: *Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?* (Róm 8,31) Meg kell tanulnunk mindnyájan, hogy életünk Isten kezében van, és az Ő akarata nélkül még csak egy hajszál sem eshetik le a fejünkről.

Másodszor, arra kell gondolnunk, hogy Jónás nem annyira a félelem miatt igyekszik elmenekülni Isten parancsa elől, hanem inkább a saját gonoszsága miatt. Ninive elpusztította Izráelt, hát akkor ő nem fogja megtérésre inteni ezt a gonosz várost. Inkább vállalja Isten haragját. Mennyire magunkra ismerünk Jónás személyében! Mi, emberek a jónak örvendünk, a bajban bánkódunk, a gonosztól félünk, a bűnt pedig nehezen, vagy egyáltalán nem tudjuk megbocsátani és elfeledni. Lenézni, megvetni a hitetleneket nem a hitetlenek, hanem a hívők bűne. A káröröm, amikor rájuk jön a veszedelem.

Dehogy akarjuk mi megvizsgálni azt, aki minket megbántott. Eszünk ágában sincs megtérésre hívni azokat, akik minap pont minket és a mi családunkat „ostromolták”. És, dehogy akarunk mi kenyeret, vizet adni annak, aki halálos ellenségünk.

Igen ám, de bűnbánati nagyhetet túlünk. Ez olyan alkalom, amikor kérjük a bűneink bocsánatát, készülünk az Úrvacsora vételére, és készülünk a nagyböjti időszakban végigjárni Krisztussal a kereszti útját, majd meghalni a bűnre nézve és feltámadni az új életre. Ez csakis úgy lehetséges, ha Isten megbocsátja bűneinket, és ha mi magunk is megbocsátunk embertársainknak.

3. Jónás egy hajón igyekszik elmenekülni, de Isten vihart bocsát a tengerre. A hajó már-már süllyed, és a hajón lévőket halálos félelem szállja meg. De Jónás alszik. Tudja,

hogy ő Isten prófétája, Isten embere. Tudja, hogy az ő élete Isten kezében van. Jónás nem akarja elvégezni a reá bízott feladatot, és alig várja, hogy Ninive elpusztuljon, közben elvárja, hogy őt, Isten prófétáját, Isten megsegítse. Ez a kettősség jellemzi sokunk keresztyénységét. Engem szeressen Isten, mert az Övé vagyok, de az a „másik” vesszen el. Nekem adjon Isten esőt és áldást a földemre, de milyen jó lenne, ha a szomszédom kertje száraz maradna. Viszont Isten szeretete mindenkit átölel. Ezért *Ő felhozza az ő napját mind a gonoszokra, mind a jókra, és esőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak.* (Mt 5,45)

A nagybőjti időszakban pedig tisztán és világosan látjuk Isten végtelen kegyelmét és szeretetét Krisztus áldozatában, halálában és feltámadásában.

4. A tengeren a vihar közepette *a hajósok kiáltának ki-ki az ő istenéhez, Jónás... lefeküdt és elaludt De a kormányos, monda néki: Kelj fel, kiáltás a te Istenedhez, hát-ha gondol velünk az Isten, és nem veszünk el.* (Jón 1,5–6) „Hátha nem veszünk el” – mondja a kormányos a félelem és a halvány reménység hangján. Mi nem félelemmel és nem aggodalommal kiáltunk fel Istenhez a bajból, veszedelemből, haláltusából, gyászból és viharból, hanem azzal a *biztos ismerettel és szívbeli bizodalommal* (HK 21. kérdés–felelet), hogy Isten már megszabadított minket Krisztus által. Míg mi csak a mindennapi viharok megszabadításáért kiáltunk Istenhez, addig az Úr Jézus Krisztus bemutatja érettünk az áldozatot, megszabadít a kárhozattól és megajándékoz az örök élettel. Mindez a miénk ingyen, kegyelemből, azért, mert Isten szeret minket, ezért kell meghallanunk és megcselekednünk Jézus Krisztus tanítását: *szeressétek egymást, amiképpen én szerettelek titeket* (Jn 15,12), és *szeressétek ellenségeiteket...* (Mt 5,44) Ámen.

Isten kezében

Alapige: Jónás 1,7–16

1. A tegnapi bűnbánati istentiszteleten hallottuk, hogy Jónás próféta egyrészt a niniveiektől való félelem miatt, másrészt a niniveiek elleni ellenszenve miatt nem engedelmeskedik Isten parancsának. Nem indul el Ninivébe megtéríteni a város népét, hanem egy hajón megpróbál elmenekülni Társisba. Azonban az Úr Isten vihart bocsát a tengerre, a hajó már-már törést szenved, a hajóban lévők pedig sorsot vetnek, hogy megtudhassák, ki miatt van rajtuk a veszedelem. Ők tudják, hogy a büntetés valamilyenük bűne miatt van. Jó lenne, hogyha tudatosulna bennünk is, hogy a bűn nem marad büntetés nélkül. S ezt annál inkább jó tudni, hogy látjuk, tapasztaljuk: minden téren és minden szinten „divat” lett a bűn. És azt is tudnunk kell, hogy Isten a bűnt megbünteti, de a bűnös embernek megkegyelmez. Ezért kell komolyan vennünk ezeket a drága bűnbánati alkalmakat, mert itt és most letesszük bűneinket az Úr Jézus Krisztus kezébe. Ő megbocsátja bűneinket, és megszabadít a bűn átkától. De csakis akkor, hogyha töredelmes szívvel kérjük bűneink bocsánatát.

2. A sorsvetés által kiderül, hogy Jónás a bűnös. Ő pedig elmondja, hogy az Úr Isten parancsa elől próbál elmenekülni. Figyeljük csak meg, hogy Jónás nem akart bünt elkövetni Isten ellen, sem rosszat tenni embertársainak. Nem akarta viharba, életveszélyes helyzetbe sodorni sem magát, sem a hajóban lévő embereket. Igen ám, de a bűnnek mindig ez az eredménye és a következménye: vihar és életveszélyes helyzet magunkra és másokra nézve egyaránt.

Íme, az akarva vagy akaratlanul, a tudatosan vagy véletlenül elkövetett bűn életveszélybe sodorja az embereket. Milyen sokszor megtörtént, hogy csak egy „kis” bűnt követtünk el, csak „néhány” szót szoltunk, csak egy „kicsit” jártunk a rossz úton, és azonnal jött a bűn veszedelme életünkre és a körülöttünk élők életére. A mi bűnünk

miatt sok ember kerül bűnbe, bajba, életveszélybe. Ez történik itt is. Jónás bűne miatt ő is és a hajón lévők is életveszélybe kerülnek. Ennek láttán azonnal eszünkbe jut Ádám bűne, amely miatt *mindannyian bűnben fogantattunk és születünk* (HK 7. kérdés-felelet). De az Írás azt mondja: *amiképpen egynek (Ádám) bűnesete által minden emberre elhatott a kárhozat, azonképpen egynek (Krisztus) igazsága által minden emberre elhatott az életnek megigazulása.* (Róm 5,18) Krisztus egyetlen és tökéletes áldozata megszabadít minket minden bűntől.

3. Figyeljük meg, hogy a hajóban lévő emberek „minő” jóindulatúak és „minő” emberszeretők. Tudják, hogy a saját életük forog kockán egyes egyedül a Jónás bűne miatt, de nem ütik agyon, hanem megkérdezik tőle: *Mit cselekedjünk veled, hogy a tenger megszentesedjék ellenünk?* (Jón 1,11) És maga Jónás mondja, hogy dobják a tengerbe. Nem is merünk arra gondolni, hogy mit cselekszenek ma az emberek, amikor valakinek a bűne miatt „vihar” van a gyülekezetben, az iskolában, a munkahelyen és a családban. A mai ember megoldása minden viharra az, hogy torkaszakadtából kiáltja, *Feszítsd meg!* (Lk 23,21), és azonnal meg is cselekszi. Meg kell tanulnunk ezektől az emberektől a jóindulatot, és az emberek iránti szeretetet. Hadd álljon előttünk az Úr Jézus Krisztus cselekedete, amikor a házasságtörő nő esetében ezt mondja az embereknek: *aki közületek nem bűnös, az vesse rá először a követ.* (Jn 8,7) Mindannyian bűnösök vagyunk. Megérdemelnénk a vihart és a büntetést. Megérdemelnénk, hogy Isten kiséperjen a világból. De Isten megkegyelmez nekünk a Krisztus véérért.

4. Az igében ezt is olvassuk: *erőlködtek azok az emberek, hogy visszajussanak a szárazra, de nem tudtak, mert a tenger háborgása növekedék ellenük.* (Jón 1,13) Nem tudtak megszabadulni a tenger háborgásától, mert maga Isten „adta” ezt a vihart, ezzel állta útját a menekülő Jónásnak. Megvan az emberi jóindulat, de nem tudja lecsendesíteni a tengert, mert nem tudja eltörölni a bűnt, és nem tudja azt meg nem történné tenni. Saját magunk erejéből nem tudjuk eltörölni a bűneinket, nem tudjuk megváltani az életünket, és nem tudjuk megáldani magunkat. Szükségünk van Isten segítségére. És milyen jó, hogy minden Isten kezében van. Isten kezében van Jónás élete, hiszen sem a viharban, sem Ninivében nem esik bántódása. Isten kezében van a hajón lévő emberek élete. Látjuk, megmenekülnek. Isten kezében van Ninive népének az élete, Isten megkegyelmez nekik. És milyen jó, hogy Isten kezében van a mi életünk is. A mennyei Atyánk megbocsátja bűneinket, a földi életünk viharai közepette megtart bennünket, és adja a szent ígését, hogy megtart bennünket az örök életre is. És *ekképpen mindenkor az Úrral leszünk.* (1Thessz 4,17)

5. Jónást a vízbe dobják, *megszűnék a tenger az ő háborgásától és azok az emberek pedig nagy félelemmel félék az Urat, és áldozattal áldozának az Úrnak, és fogadásokat fogadának.* (Jón 1,15–16)

A hajóban lévő emberek eljutnak az istenfélelemre. Látják, minden Isten kezében van. Tudomásul veszik: Istennek hatalma van mindenek felett, valamint megérik és megtapasztalják, hogy Isten cselekszik az ő életükben. Micsoda öröm és biztonság számunkra, amikor megérezzük, hogy Isten kezében van a mi életünk. És milyen bátorító az evangélium számunkra, hogy Isten akarata szerint történnek a dolgok a mi életünkben. Isten akarata pedig a mi számunkra mindig élet és örök élet. Isten azt akarja, hogy nekünk *életünk legyen és bővüljünk* (Jn 10,10), és azt akarja, hogy bejussunk az örök életbe. Imádságos szívvel és engedelmes lélekkel el kell fogadnunk az Ige örömmüzenetét, Isten akaratát, és válaszoljunk az Úr Jézus Krisztustól tanult imádsággal: *Mi Atyánk, legyen meg a te akaratod...* (Mt 6,9–10) Adja az Úr Isten, hogy így legyen mindannyiunk életében. Ámen.

Az Istenre hallgatás ideje

Alapige: Jónás 2,1–11

1. Eddig azt láttuk, hogy Istennek nem Jónás halála kell, hanem Jónás élete. Itt folytatódik a Jónás története, amikor a mai igében azt olvassuk: *az Úr egy nagy halat rendelt, hogy benyelje Jónást.* (Jón 2,1) Isten életet teremtett, és ezt az életet *fenntartja és igazgatja* (HK 26. kérdés–felelet). Amikor Isten látta, hogy az emberek élete a bűn miatt süllyed a kárhozat mélységébe, akkor Isten elküldte az Ő Fiát, az Úr Jézus Krisztust, hogy megváltsa az emberek életét. Ebben az igében is ez az örömmüzenet áll előttünk. Az elmúlt alkalmakon hallottuk, Isten megmentette a hajóban lévő emberek életét. Ma azt olvassuk az igéből, hogy Isten megmenti Jónás életét. És a következő alkalmakon meglátjuk majd, Isten megmenti a niniveiek életét is. Ez az örömmüzenet a miénk: Isten minket is megváltott a Krisztus vére által, és nap mint nap körülvesz bennünket az Ő gondviselő szeretetével.

2. Ebből az örömmüzenetből kell kiindulnunk ahhoz, hogy megérthessük, mit jelent Jónás számára az a három nap a hal gyomrában. Az igében ezt így olvassuk: *És lőn Jónás a hálnak gyomrában három nap és három éjjel. És könyörge Jónás az Úrnak, az ő Istenének a hálnak gyomrából.* (Jón 2,1–2) Ez egy példázat, felesleges azon morfondírozni, hogy megél-e egy ember egy hálnak a gyomrában vagy sem. De a példázatot úgy kell elképzelni, mintha valóban megtörtént volna. Képzeljük el azt a bűzt, minden kellemetlenséget a hal gyomrában három teljes napon át. Ennyire volt szüksége a menekülő Jónásnak, hogy megértse, Isten elől nem csak nem lehet, de nem is érdemes menekülni.

A hal gyomra jelenti az egyedüllét helyét, a bűn mélységét, a *moslékos vályút* (Lk 15,16). Ugyanezt fejezi ki Jónás is a maga könyörgésében, más szavakkal. A hal gyomrát Jónás így nevezi: Seol torka, mélység, mély ár, tenger közepe, hínár. (Jón 2,3–4.6) A „hal gyomrát” nevezhetjük bárhogy, mindig azt a mélységet fogja jelenti, ahova bekerülünk, amikor nem Isten akarata szerint élünk. Valahányszor a félelem, a gyűlölet vezet, vagy pedig a barátaink, a saját gondolataink, az eredmény mindig ugyanaz: a hal gyomra, a bűn mélysége, a moslékos vályú. Ezért kell elfogadnunk és megcselekednünk Isten akaratát, hogy tudjunk örvendeni az Atyai ház szeretetének, biztonságának, és tudjunk Krisztus útján járni. A hal gyomrában az a három nap jelenti az imádság idejét, a bűn megbánásának az idejét, az Isten akarata elfogadásának az idejét, valamint az Istenre hallgatás idejét. Minden „hal gyomra” és minden „moslékos vályú” megtanít bennünket őszintén magunkba szállni, igazán imádkozni, és Istenre hallgatni. És akkor mondhatjuk mi is a zsoltárossal: *jobb egy nap a te tornácaidban, hogyses ezer másutt, inkább akarnék az én Istenem házában küszöbén ülni, hogyses lakni a gonosznak sátorában!* (Zsolt 84,11)

3. Jónás a hal gyomrában imádkozik. Imádkozó életünk tapasztalataiból elmondhatjuk, hogy az ember a bajban tud a legjobban, legőszintébben imádkozni. Tudjuk azt, hogy az igazgyöngyöt a kimondhatatlan fájdalom szüli. Ugyanis a kagyló testébe bekerül egy porszem, amely sérti a kagyló testét, és ahhoz, hogy ezt a fájdalmat enyhítse, és végül megszüntesse, a kagyló egy védőréteget képez a porszem köré, amiből tulajdonképpen megszületik az igazgyöngy. Így vagyunk mi is. A bűn fájdalmat okoz, és ahhoz, hogy ezt a fájdalmat enyhítsük és megszüntessük, felkiáltunk Istenhez. Ebben az őszinte, fájdalommal és ugyanakkor bizalommal teljes „felkiáltásban” születnek meg a legszebb imádságaink. Mi pedig bizalommal mondjuk el könyörgéseinket, mert tudjuk, Isten mindig meghallgat.

4. Az Újszövetségben az Úr Jézus Krisztus azt mondja, hogy Jónás három napja a hal gyomrában jel az emberek számára: *Mert amiképpen Jónás három éjjel és három nap volt a csethal gyomrában, azonképpen az embernek Fia is három nap és három éjjel lesz a föld gyomrában.* (Mt 12,40) Ez jelenti az Úr Jézus Krisztus halálát és feltámadását. A hal gyomra és a három nap szükséges ahhoz, hogy megtanuljunk engedelmeskedni Istennek, és szükséges ahhoz, hogy meghaljunk a bűnre nézve, és feltámadjunk az új életre.

5. Alighogy befejezi Jónás a könyörgését, Isten azonnal válaszol. *És szóla az Úr a halnak, és kiveté Jónást a szárazra.* (Jón 2,11) Azt mondtuk az igehirdetés elején, hogy Istennek nem Jónás halála kell, hanem Jónás élete. Isten kimenti Jónást a viharból, ki vezeti a hal gyomrából, hogy most már indulhasson megcselekedni Isten parancsát, mert amit Isten elrendel, az megvalósul. Isten megmondta, hogy Jónásnak Ninivébe kell mennie, és ez megtörténik. Isten megmondta Mózesnek, hogy kiszabadítja Izráel népét az egyiptomi szolgaságból, és hiába ellenkezett ezernyi fordulattal a fáraó, Isten kivette népét, amiképpen megígérte.

Isten elrendelte a mi megváltásunkat. És megváltott. Ennek nem tudott ellene állni sem Heródes, amikor *halálra keresi a gyermeket* (Mt 2,13), sem Péter, sem a Sátán. Isten megmondta és megcselekedte. Megváltott minket az Úr Jézus Krisztus szenvedése, halála és feltámadása által.

Most, böjtfő nagyhetében, a viharban, a hal gyomrában, a mindennapi életben fel kell kiáltanunk: megváltottak vagyunk. Ámen.

Isten munkatársaiként életmentők vagyunk

Alapige: Jónás 3,1–10

1. A mai alapigénk azzal kezdődik, hogy Isten szól Jónáshoz: *kelj fel, menj Ninivébe.* (Jón 3,2) Isten immár másodszor szól Jónáshoz ugyanazokkal a szavakkal, mert amikor Isten először szólt, akkor Jónás nem Ninivébe indult, hanem megpróbált egy hajón Társisba menekülni. Isten vihart bocsátott a tengerre, sorsvetés által kiderül, Jónás a bűnös, kérésére a tengerbe dobják, de Isten egy nagy halat „rendel”, amely elnyeli Jónást, és három nap elteltével kivetí a szárazra. Azt mondhatnánk, hogy ugyanott vagyunk, ahonnan elindultunk. Végiggondolva Jónás történetét azt látjuk, hogy bizony el lehetett volna kerülni azt a sok bajt, vihart, életveszélyes helyzetet, amelyet Jónás engedetlenségével idézett elő.

Végiggondolva életünket, elmondhatjuk, hogy bizony mi is sokszor ekképpen cselekedtünk. Hallottuk Isten hívó szavát, de hónapok, esztendő, sőt talán évtizedek teltek el és nem közeledtünk Istenhez, nem jöttünk a templomba. De meghallottuk a kígyó hangját (1Móz 3,2), elindultunk a tiltott fa gyümölcséből szakítani (1Móz 3,6), szaladtunk a moslékos vályú felé (Lk 15,13–15), és amikor megelégtünk a kígyó sziszegését, amikor megutáltuk a disznók moslékát, amikor elég volt a hal gyomrában való szenvedés, akkor visszatértünk a mi Istenünkhöz. Isten visszafogad bennünket, úgy, amint visszafogadta a tékozló fiút és itt az igében Jónás prófétát. Milyen jó lenne a mi gondolatainkat, cselekedeteinket lemérni az Ige mércéjével, egybevetni Isten akaratával, és választani Krisztus útját, az Isten szerinti életet.

2. Jónásnak végig kellett járnia az engedetlenség iskoláját, míg végre Isten szavára: *kelj fel, menj Ninivébe* (Jón 3,2) engedelmeskedik. *És felkele Jónás, és elméne Ninivébe az Úr szava szerint.* (Jón 3,3) Jónás másodszor nem mer ellenkezni, már megtanulta a leckét, amelyet így énekelünk az ének szavaival: *a Lélek ellen földi por harcolhat, de mit ér el, harcolhat, de mit ér el.* (279. ének) Még mindig ugyanaz a gyűlölet van Jó-

násban, mint annak előtte, hiszen Asszíria és annak fővárosa, Ninive, Izraelnek és Jónásnak halálos ellensége. Említettük az elmúlt alkalmakon, hogy Asszíria elpusztította Izráelt. De Jónásnak nincs mit tennie, Isten parancsára Ninivébe kell mennie.

Nem arról van szó, hogy Isten, mint valami bábukat vezet minket. Hanem sokkal inkább az örömmüzenet fogalmazódik meg itt, hogy Isten kiválaszt magának embereket munkatársakul, akiknek lehetőséget, képességet ad életmentő szolgálatot végezni. Mi mindannyian kiválasztottak, megváltottak és Isten *munkatársai* (1Kor 3,9) vagyunk. Milyen jó lenne hittel és Istenbe vetett bizalommal elvégezni az Istentől kapott szolgálatot és feladatot. Mert Istennek hatalma van megcselekedni, hogy a mi gyarló emberi életünkön keresztül is embereket mentsen meg. Mindennapi, egyszerű képekkel kifejezve, így fogalmazhatunk: egy darab kenyér megmenti embertársunkat az éhhaláltól, egy vizasztaló, jó szó megmenti felebarátunkat az öngyilkosságtól, egy közbenjáró imádság visszahozza gyermekeinket az *Atyai házhoz* (Lk 15,21), *a helyén mondott Ige* (Péld 25,11) megment népeket, gyülekezeteket és családokat. Így menti meg Isten a Jónás prédikációja által Ninive népét.

3. Jónás prófétál. Ninive utcáin „kénytelen-kelletlen elmondja az egyik leggyalázatosabb prédikációt” (Varga László). Hiszen, amikor Jónás elmondja, hogy *még negyven nap, és elpusztul Ninive* (Jón 3,4), akkor ő nagyon is reméli, hogy ez be is következik. És Isten ezt a „gyalázatos prédikációt” használja fel arra, hogy megtérítse és megmentse Ninive népét. Az ige örömmüzenete számunkra az, hogy nem Jónás személye, hite, akarat a fontos, hanem egyes egyedül Isten Igéje, Isten akarata. Milyen jó, hogy nem Jónás döntött Ninive felett, hanem Isten akarta az, hogy Ninive éljen. Meg kell tanulnunk, hogy ez így van a világ kezdetétől, és így lesz a világ végezetéig: nem az igehirdető személye, hite, erőssége vagy gyengesége a fontos, hanem minden időben a legfontosabb Istennek szava és akarata. Az ige örömmüzenetében meg kell nyugodnunk, hogy Isten kezében van a mi életünk és a mi üdvösségünk. Ezért kell elfogadnunk és megcselekednünk Isten akaratát.

4. Jónás nem akarja, hogy Ninive megtérjen és éljen. De már megtapasztalta, Isten ellen nem lehet lázadni. Így hát engedelmeskedik, elmondja Isten szavát Ninive népének, és Ninive megtér. Engedelmeskedik, és Isten akaratából életmentő szolgálatot végez. Az Írásban azt olvassuk, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus engedelmes volt Istennek mindhalálig, *még pedig a keresztfának haláláig*. (Fil 2,8)

Jézus Krisztus engedelmes volt Isten akaratának, és így a legnagyobb szabadítást végezte el, megszabadított minket az örök kárhozattól.

Most, böjtfő nagyhetében és a böjti időszakban, Jézus Krisztus engedelmességéről és megváltói szolgálatáról szól az ige alkalomról-alkalomra. Pontosabban arról, hogy Jézus Krisztus kimegy a pusztába, ahol imádkozással és böjtteléssel felkészül megváltói szolgálatára, végigjárja a kereszt útját, szenved, meghal és feltámad érettünk, és amikor mindent elvégzett, megajándékoz bennünket az örök élettel.

Köszönjük meg mindezt engedelmes életünk és Isten akaratának megcselekvése által. Segítsen meg ebben mindannyiunkat az Úristen. Ámen.

Isten azt akarja, hogy mindenki megtérjen és éljen

Alapige: Jónás 4,1–3

1. A csoda megtörtént. Jónás prédikációjára Ninive megtért. Tudjuk, hogy Jónás vonakodott, de a viharban és a hal gyomrában megtanulta, hogy Isten parancsát végre kell hajtania. Elmegy Ninivébe és prédikációja által Isten megmenti Ninive népét. Igen ám, de Jónás haragszik. Ő azt remélte, hogy Ninive elpusztul, hiszen megérdemelte volna a sok kegyetlenségért, amelyet elkövetett a környező népekkel, megérdemelte volna, mert elpusztította Izráelt, és mert Náhúm próféta szavai szerint Ninive *vérszopó város, mindenestől hazug és erőszakkal telve, nem szűnik rabolni.* (Náh 3,1) Viszont Ezékiel próféta könyvében ezt olvassuk: *Élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy nem gyönyörködöm a hitetlen halálában, hanem hogy a hitetlen megtérjen útjáról és éljen.* (Ez 33,11)

Képzeljük el most magunkat Jónásként. Előttünk van halálos ellenségünk, aki elcsábította hitvestársunkat, meglopta szüleinket, kiforgatta gyermekeinket az örökségükből, kirúgott a munkahelyünkről, „hazugsággal és erőszakkal” tönkretette családukat. Mennyire várjuk, mint Jónás Ninive esetében, hogy Isten megbüntesse.

De Isten megkegyelmez. Felháborodunk, és haragszunk. De, mielőtt azt kérdeznénk, miért bocsát meg Isten az ilyen vérszopó városnak és erőszakos embernek, előbb gondoljunk arra, hogy Isten nekünk is megbocsátotta és most is megbocsátja minden bűnünket, ha elfogadjuk bocsánatát. Isten nem a cselekedeteink alapján ítél bennünket, hanem a Krisztus áldozatáért mindannyiunknak megkegyelmez. Ezért kell elfogadnunk az Úr Jézus Krisztus tanítását, amikor így szól hozzánk: *Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, akik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, akik titeket gyűlölnek, és imádkozzatok azokért, akik háborgatnak és kergetnek titeket.* (Mt 5,44)

2. A bűnbánati hét első alkalmán elmondtuk, hogy Jónás próféta könyvének tanítása nagyon közel áll Jézus Krisztus azon parancsához: *Szeressétek ellenségeiteket.* (Mt 5,44) Elérkezve e prófétai könyv utolsó részéhez, látnunk kell, hogy milyen hosszú utat kellett megtennie Jónásnak, hogy megtanulja ezt az igét. És milyen szomorú, hogy nem tanul semmit, nem érkezik meg a célba, nem tudja szeretni a maga ellenségeit.

Könnyű lenne Jónást elítélni, de annál nehezebb őszintén bevallani, hogy mi is szeretet nélkül élünk, és nem tudunk megbocsátani ellenségeinknek. De ezért kell kérnünk Jézus Krisztust, ajándékozzon meg bennünket az Ő szeretetével. Hangsúlyozom, *kell* kérnünk Jézus Krisztustól a szeretetet, Aki annyira szeretett minket, hogy feláldozta Önmagát érettünk.

3. Amikor Jónás látja, hogy Isten nem pusztítja el Ninivét, felháborodik. Haragszik, mert Isten *irgalmas és kegyelmes.* (Jón 4,2) Jézus Krisztus példázatából a tékozló fiú testvére tanúsít hasonló magatartást, amikor megharagszik, mivel édesapja visszafogadja a hazatért, megtért gyermekét (Lk 15,28).

A Jónás könyvből és a tékozló fiú példázatából meg kell hallanunk azt az örömhírt, hogy a mi életünk nem emberektől függ, a mi életünket nem emberek irányítják, és az üdvösségünk kérdésében sem ők döntenek. Mindannyian Isten kezében vagyunk. Mindannyiunkra tekintve érvényes Jeremiás hitvallása: *Az Úr kegyelmessége az, hogy még nincsen végünk, mivel nem fogyatkozik el az Ő irgalmassága.* (JSir S 3,22)

Jónással, Ninivével, a tékozló fiúval és annak testvérel együtt megérdemelnénk, hogy Isten kiséperjen a világból, de Isten megkegyelmez mindannyiunknak azért, mert szeret minket. Isten végtelen szeretetét János fogalmazza meg nagyon szépen: *Úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen Őbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen.* (Jn 3,16)

4. Az alapigénk utolsó versében azt látjuk, hogy Jónás semmiképpen nem tud lemondani saját akarataról, a niniveiek elleni gyűlöletéről, inkább ezt kéri Istentől: *Vedd el, kérlek, az én lelkemet én tőlem, mert jobb halnom, mintsem élnem.* (Jón 4,3)

Jónás meg akar halni, mert nem következett be Ninive pusztulása. Az Úr Jézus Krisztus pedig meghal, hogy *senki el ne vesszen*, meghal értünk, mert szeret minket.

De Jónásnak meg kell tanulnia a bokr, a tők példájából, hogy Isten *kegyelmes nagy türelmű és nagy irgalmasságú és a gonosz miatt is bánkódó.* (Jón 4,2) Mindezt holnap fogjuk olvasni és magyarázni.

Most csak annyit kell még elmondanunk, hogy az Úr Isten azt akarja, hogy mindenki megtérjen és éljen. Amen.

Mi lett Jónással? Mi lesz velünk?

Alapige: Jónás 4,4–11

1. Isten kegyelméből elérkeztünk a bűnbánati hetünk záró alkalmához és egyúttal a Jónás próféta könyvének utolsó részének magyarázatához. Dióhéjban foglaljuk össze Jónás próféta könyvének történetét. Isten Ninivébe küldi Jónást, ő viszont egy hajón Társisba próbál menekülni. Isten vihart támaszt, Jónást kidobják a hajóból, de az Isten által odairányított hal elnyeli, majd három nap elteltével kiveti a prófétát a szárazra. Elmegy Ninivébe, prófétát, a nép megtér. De Jónás megharagszik, mert Isten nem pusztította el Ninivét. Azzal zártuk a tegnapi igehirdetést, hogy a mai istentiszteleten a bokr, a tők példájából Jónással együtt tanuljuk meg mi is azt, hogy Isten kegyelmes, és az Ő szeretete végtelen.

Jónás haragszik, mert Ninive nem pusztult el, és őt az bántja, hogy Isten *kegyelmes és irgalmas* (Jón 4,2). Isten viszont nem mond le Jónásról, hanem egy egyszerű példa által el akarja vezetni a prófétát a szeretet magasságába.

Isten rólunk sem mond le soha. Pedig mi magunk is tudjuk, hogy a bűn állapotában vagyunk, és olyan állapotban vagyunk, hogy *nem tudunk nem vétkezni*. A történet mindig ugyanaz: itt, a templomban elhatározzuk és megfogadjuk, hogy megváltozunk, hogy jók és igazak leszünk. Kimenve a templomból viszont, ismét szembe találjuk magunkat a gondok, bajok, bűnök áradatával, és visszalépünk a régi önmagunkba. Isten kegyelméből holnap, böjtfő ünnepén úrvacsorát veszünk. De vissza kell gondolnunk, hány és hány úrvacsorázáskor megígértük, hogy mint megváltottak az Isten dicsőségére fogunk élni, de nem tudtuk megcselekedni. Azonban Isten mégsem mond le rólunk, hanem mindig ad alkalmat és lehetőséget a megtérésre, a megigazulásra. Ezért adta nekünk ezt a böjtfői nagyhetet, ezért ajándékozott meg minden nap az Ő drága Igéjével, hogy mind közelebb és közelebb kerülve Őhöz, tudjuk elfogadni kegyelmét, irgalmát és szeretetét.

2. Isten megkegyelmez Ninivének, ezért Jónás megharagszik. Először arra gondolhatott Jónás, hogyha Isten nem pusztította el Ninivét a bűne miatt, akkor legalább a leggonoszabbakat büntette volna meg. Mi vagyunk ezek a niniveiek. Nagyhétre és a holnapi úrvacsoraszóra úgy jövünk, *amint vagyunk, sok bűn alatt* (259. ének), és ugyanakkor úgy jövünk, mint megváltottak, akik tudjuk, hogy Krisztus vére hullásáért Isten megbocsátja bűneinket. Mert Isten nem félig, hanem teljesen megbocsátja minden bűnünket.

Másodszor, haragudhatott Jónás azért, mert elveszítette szavának hitelességét, ugyanis, amit ő prófétált, az nem teljesedett be. De Isten számára legfontosabb az emberi élet. Meg kell tanulnunk, hogy a mi számunkra is az emberi élet legyen a legfontosabb. Mennyire fáj, amikor bennünket ok nélkül bemocskolnak, kirúgatnak a munkahe-

lyünkről, tönkretesznek családunkkal együtt azért, hogy egyesek tudjanak érvényesülni, tudjanak feljebb kapaszkodni. De bármennyire fáj és rosszul esik, Isten szeretetét kell kérnünk a mi számunkra és embertársaink számára, hogy együtt tudjunk örvendezni a megváltott élet áldásainak.

3. Isten oda, a szeretet magasságába akarja felemelni Jónás prófétát a tők példáján keresztül. Isten egy bokrot, egy tököt növesztett, ami megvédené Jónást a *hévség bántásától* (Jón 4,6). Jónás örvendett a bokornak, de Isten „rendelt” egy férget, és megszúrta az a tököt, és *elszárada* (Jón 4,7). A próféta ismét halálosan bánkódik.

Nézzük meg, milyen szépen ecseteli a szentíró ezt az ellentétet. Jónás nem bánna, sőt örvendene, ha elpusztulna Ninive, de ugyanakkor ezt a növényt, a tököt bánja. Látjátok, mennyire felbomlik az értékrend Isten nélkül. Mondhatnánk így is Jónás próféta könyvének gondolatmenetében, mennyire bűnösen, rosszul, tévesen gondolkodunk és cselekszünk, amikor nincs bennünk krisztusi szeretet.

4. Jónás próféta könyve azzal végződik, hogy Jónás haragszik, mert Isten nem pusztította el az ő és népe ellenségét. Nem tudjuk, mi lett Jónással, ugyanis a könyv egy tanító kérdéssel zárul. Isten megkérdezi Jónástól: *Te szánod a tököt, amelyért nem fáradtál és amelyet nem neveltél... Én pedig ne szánjam Ninivét, a nagy várost, amelyben több van tizenkétszer tízezer embernél...?* (Jón 4,10–11) Nem tudjuk Jónás mit válaszolt, sem azt, hogy mit cselekedett. Elfogadta-e Isten szeretetét és megbocsátott-e még hetvenhétyszer is, vagy pedig továbbra is haragudott? Nem tudjuk. Nem is fontos. Hiszen nem Jónásnak, hanem nekünk kell eldöntenünk saját magunkra nézve, hogy mi a könyv vége. Saját magunktól kell megkérdeznünk: megtanultuk-e az ige tanítását? Vállaljuk-e Isten egyetemes szeretetét?

Azon kell elgondolkodnunk, hogy milyen volt a mi mostanig leélt életünk. Most, a nagyhét záró istentiszteletén, a böjtfő ünnepére és az úrvacsora vételére készülve, valamint a nagyböjti időszakra, virágvasárnap–nagycsütörtök–nagy péntek–húsvét ünnepkörrére készülve, el kell határoznunk, hogy felemelkedünk-e a szeretet szintjére, vagy pedig ott maradunk a gyűlölet mélységében.

Isten már döntött. Mindannyiunkat megváltott Krisztus által. Most külön-külön mindannyiunknak el kell döntenünk, hogyan éljük az életünket. Végigjárjuk-e Krisztussal a kereszt útját, vagy pedig megyünk a Sátán útján? Kérjük-e Istentől a bűnbocsánatot, és megbocsátunk-e egymásnak, vagy pedig maradunk bűneinkben? Isten segít, hiszen minden istentiszteleten, és most a Jónás próféta könyvében keresztül is hirdeti, hogy az Ő szeretete és kegyelme egyetemes. Hirdeti mindannyiunknak, most és minden alkalommal: *így szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.* (Jn 3,16) Ámen.

Prédikációk böjtfő ünnepére

Felszegi Imre
Somkerék

Imádkozzatok és böjtöljetek, mert ... még negyven nap

Alapige: Jónás 3,4–10
Bibliolvasás: Máté 4,1–11

1. Isten segítségével böjtfő ünnepére készülve, ezen a nagyhéten napról-napra Jónás próféta könyvét olvastuk és magyaráztuk.

Most, böjtfő vasárnapjának délelőttjén ugyancsak Jónás próféta könyvéből halljuk az Igét. Dióhéjban bár, de mégis nézzük meg, hogy miről szól ez a próféta könyv, ami tulajdonképpen egy szimbolikus történet, egy tanító példázat. Isten Ninivébe küldi Jónás prófétát, de mivel Ninive elpusztította Izráelt, a próféta inkább menekülni próbál egy hajón Társisba. Isten vihart bocsát a tengerre. A hajóban lévők sorsvetés által megtudják, hogy Jónás miatt van rajtuk a veszedelem, és Jónás kérésére a tengerbe dobják őt. Istennek nem Jónás halála kell, hanem Jónás élete, ezért Isten egy nagy halat rendel, ami elnyeli a prófétát, majd három nap elteltével kiveti a szárazra. Jónásnak Isten másodszor is ugyanazt a parancsot adja, aki felismeri, hogy most már indulnia kell. Bemegy Ninivébe, prófétát, a város népe pedig megtér. De Jónás megharagszik, mert ő azt várja, hogy Isten megbüntesse Ninivét számos bűne miatt. Isten azonban megkegyelmez Ninive népének.

Bűneink ellenére mi is, mint megkegyelmezettek jövünk Isten házába, és halljuk ismét a megtartó evangéliumot: *Úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen Őbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen.* (Jn 3,16)

2. Jónás bemegy Ninivébe és prófétát: *még negyven nap, és elpusztul Ninive!* (Jón 3,4)

A Szentírásban a negyvenes szám szimbolikus értékű. A negyvenes szám mint határidő fordul elő. Negyven napig volt özönvíz a földön (1Móz 7,12), amíg *oda vesze minden, ...aminek orrában élő lélek lehelete* volt (1Móz 7,21–22). Negyven napot tartózkodott Mózes a Sínai-hegyen, Istennél (2Móz 24,18), míg *felírta a táblákra a szöveget szavait, a tíz parancsolatot* (2Móz 34,28). Negyven évig vándorolt Izráel népe a pusztában, míg *megemésztették az egész nemzetség, amely gonoszt cselekedett vala az Úr szemei előtt* (4Móz 32,13). Negyven nap telt el Krisztus feltámadása és mennybemenetele között, negyven napon át jelent meg Krisztus a tanítványoknak és megmutatta, hogy Ő él (ApCsel 1,3).

Itt a negyven nap Ninivé számára felkínált kegyelmi időt jelenti Isten által, jelenti a megtérésnek az idejét, valamint a gonosztól való elfordulásnak és Isten akarata elfogadásának idejét. Isten mindig ad időt a megtérésre, az Ő akaratának elfogadására és megcselekvésére. Így adta számunkra a böjtfő nagyhatét, és annak minden napján drága örömmüzenetét, hogy tudjunk valóban megerősödni és megvigasztalódni az Ő Igéjével, valamint betelni kegyelmével és szeretetével.

Még negyven nap, mondja Jónás, és mondjuk mi is. A mai naptól számítva pontosan a negyvenedik nap nagypéntek. Ez a negyven nap mától, böjtfő vasárnapjától, el egészen nagypéntekig, az úgynevezett nagyböjti időszak. Ez a negyven nap számunkra is

határidőt jelent. Jelenti a bűnnel való szakításnak az idejét, a megtisztulásnak, valamint a hitben való megerősödésnek az idejét.

Ugyanakkor, a Szentírásban a negyvenes szám célba érkezést is jelent. Az özönvíz célja: Isten szövetséget akar kötni a megújult világgal (1Móz 9,8–13). A negyven nap elteltével Mózes átveszi Istentől a *bizonyosság két tábláját, az Isten ujjával írt kőtáblákat* (2Móz 31,18), hogy ezek az igék mutassák Izráelnek az élet célját.

A pusztai negyven év elteltével Izráel célba ér, megérkezik a megígért Kánaán földjére (3Móz 25,38). Jézus Krisztus ama negyven nap alatt megjelent az apostoloknak, és több mint ötszáz atyafinak egyszerre (1Kor 15,6), és ezáltal megmutatta, hogy Ő él.

Az előttünk álló negyven nap a másodszori célba érkezésnek az ideje, amikor bűnbocsánatot nyerve, megtisztultan megérkezünk a keresztség útjára. Az ének szavai szerint *Krisztus keresztségbe fogózva* a keresztség útja végigjárásának célja: a magunkba szállás, az önmegtagadás, és, hogy: *szívünk szerint bánkódjunk bűneinken és azokat mindinkább gyűlöljük és kerüljük* (HK 89. kérdés–felelet). A keresztség útja elvezet minket Krisztus keresztség alá, ahol a Krisztus reánk hulló vére *megtisztít minket minden bűntől* (1Jn 1,7). Mindezek elfogadásával érkezik meg *az üres sír*hoz, hogy *lássunk és higgyünk* (Jn 20,8). Életünk célja: Isten szerint élni, elfogadni a feltámadás hitét, és bejutni az örök életbe.

Jónás prófétálására Ninive megtér.

Jézus Krisztus szép, megszívlelendő és követendő példaként állítja Ninivét a korabeli emberek elé. Ninive lakosai *megtértek a Jónás prédikálására, és imé nagyobb van itt Jónásnál* (Mt 12,41) – mondja Jézus Krisztus saját magáról. Persze, hogy nagyobb, hiszen Ő az Isten Fia, a világ Megváltója. De mégsem hittek benne az emberek. Ebben az értelemben ez a negyven nap jelenti számunkra az ébredés, a hitben való megújulásnak az idejét. De jelenti a könyörgés idejét is, amikor kérjük Jézus Krisztust, hogy fogadjon el minket, úgy, *amint vagyunk sok bűn alatt* (259. ének), és ajándékozzon meg a szerinte való élettel.

3. Az igében azt olvassuk, hogy *a niniveiek pedig hívének Istenben, és böjtöt hirdetének* (Jón 3,5), azután pedig *megtértek az ő gonosz útjokról* (Jón 3,10). A mai ünnepünk elnevezésében is benne van ez a szó, hogy: böjt.

Röviden fogalmazva a böjt azt jelenti, hogy lemondunk mindarról, ami elválaszt minket Istentől. Minden nap kell böjtölnünk, azaz minden nap le kell mondanunk azokról a dolgokról, amelyek nem engednek imádkozni, templomba jönni, úrvacsorára készülni és úrvacsorát venni.

Most, a nagyböjti időszakban, amikor belépünk a virágvasárnap–nagy péntek–húsvét ünnepkörébe, böjtölni azt jelenti, félretesszük mindent, ami megakadályozna bennünket abban, hogy Jézus Krisztushoz jöjjünk. Mert mi Urunkkal akarunk lenni a szenvedésben és halálában, hogy Vele lehessünk a feltámadásában is.

Azt is elmondja nekünk az ige a niniveiekről, hogy megtértek.

Előrebocsátom: megtérni nem azt jelenti, hogy kitérni. Megtérni azt jelenti: utat cserélni, másképpen élni, megcselekedni Isten akaratát. Jónás próféta könyvének tanítása szellemében megtérni azt jelenti: szeretetben élni mindenkivel, miként az Úr Jézus Krisztus tanít: *szeressétek egymást, amiképpen én szerettelek titeket* (Jn 15,12), és *szeressétek ellenségeiteket* (Mt 5,44).

Úrvacsorázó életünkre tekintve a megtérés azt jelenti, hogy nem térünk ki az Úr szent asztala elől, hanem ide jövünk, és úrvacsorát veszünk.

A nagyböjti időszakban a megtérés jelenti Krisztus keresztségének elfogadását, valamint azt, hogy rátérünk a keresztség útjára, és végigjárjuk a mi Urunk Jézus Krisztussal, hogy a miénk legyen a nagy péntek, majd a húsvét öröme.

A megtérés nem jelenthet kitérést a templomszerető, az imádkozó, segítő, adakozó életből. A megtérés jelentse számunkra, hogy ide térünk, ide jövünk Istenhez és imádkozó, templomos, bibliás, úrvacsorázó életet élünk Krisztus segítségével.

4. Végigolvasva és magyarázva Jónás próféta könyvét, elérkezve a mai igehirdetés utolsó gondolatához, amely az igehirdetés, és egyben a könyv zárógondolata is, megfogalmazódik bennünk a kérdés: ki akarta, hogy Ninive megtérjen és éljen? Vajon maga Ninive népe? Nem, hiszen amíg Jónás próféta nem hirdeti a bekövetkezendő ítéletet, esze ágában sincs jobb útra térni. Akarta volna Jónás próféta? Dehogyan akarta, sőt, ő azt várta, hogy Ninive elpusztuljon a bűnei miatt.

Olyan könnyű megadni a kérdésre a választ, ha a mi életünkre tekintve kérdezzük ugyanazt: ki akarja, hogy mi megtérjünk és éljünk? Isten. Isten váltott meg minket. Énekelnünk kell Zakariással együtt: *Áldott az Úr, Izráel Istene, hogy meglátogatta és megváltotta az ő népét.* (Lk 1,68)

Isten megszólít bennünket és ide hív az imádság házába. Isten hívásának engedelmeskedve jövünk, *amint vagyunk sok bűn alatt*, és megkegyelmezve megyünk haza. Jövünk éhesen és üresen, de kapjuk az ige táplálékát, és meggazdagodva, tápláltan térünk vissza családi hajlékainkba. Isten most is megajándékozott a hallható igével, vagyis az igehirdetéssel, és hív az úrvacsorához, hogy megajándékozzon a látható igével is, vagyis az úrvacsora sákramentumával.

Isten azt akarja, hogy nekünk életünk és örök életünk legyen. Ezért küldi el karácsonykor a Szentségből hozzánk az Ő egyszülött Fiát, hogy minket megváltson. Mi, emberek nem fogadtuk be Jézus Krisztust, de Isten nem akarja, hogy elveszünk, ezért feláldozza érettségünk, miattunk, helyettünk, hogy nekünk életünk legyen Jézus Krisztusban itt és odaát. Ámen.

Demeter József
Szászrégen

Milyen az Istennek tetsző böjt?

Alapige: Ézsaiás 58,6–8
Bibliolvasás: Ézsaiás 58,1–5

A vallásos köztudatban még ma is él az a felfogás, hogy a húsvét előtti hat hetet böjti időszaknak hívják. Sokan viszont nincsenek tisztában azzal, hogy mit is értünk az alatt a kegyes gyakorlat alatt, amit böjtnek nevezünk. Ha megfigyeljük a testvéregyházaknál (római kat. és ortodox), a böjt kérdése szabályozott, és pontos előírások vannak arról, hogy mikor és hogyan kell böjtölni. Az más kérdés, hogy ma már egyre kevesebben veszik figyelembe ezeket az előírásokat.

Jézus idejében szintén böjtölt a zsidóság, és Jézus maga is szól erről a Hegyi Beszédben: *Mikor pedig böjtöltök, ne legyen komor a nézéseitek, mint a képmutatóké, akik eltorzítják arcukat, hogy lássák az emberek, hogy ők böjtölnek. Bizony mondom néktek, elvették jutalmukat. Te pedig mikor böjtölsz, kend meg a te fejedet, és a te orcádat mosd meg; Hogy ne az emberek lássák böjtölésedet, hanem a te Atyád, aki titkon van; és a te Atyád, a ki titkon néz, megfizet néked nyilván.* (Mt 6,16–18)

Az Ószövetség nagy prófétája, Ézsaiás, a felolvasott ige szerint viszont egyenesen és világosan kijelenti, hogy melyik böjt tetszik Istennek. A böjtnek ebben az ézsaiási vonatkozásában nem a korlátozás, a megszorítás, a valamitől való megtartóztatás a fontosabb, mint inkább a másokon való segítés, a nyitottság, készség a közösségi élet építé-

sében, ápolásában. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy saját magamtól elveszem, de csak azért, hogy másoknak adjam.

Ha Jézusra gondolunk, az Ő egész élete ilyen értelemben bőjt volt, hiszen azért jött, hogy *leoldja a bűnnek bilincseit, kibontsa a járom köteleit, szabadon bocsássa az elnyomottakat és összetörjön minden jármot.*

Az ézsaiási próféciaik Krisztusban tökéletesen beteljesedtek. Így tehát a bőjt kérdése a mi Megváltónkban már megoldódott kérdésünk. Ha mi Jézus tanításait megismerjük és azokat cselekedjük, olyan bőjtöt követünk, mely tetszik az Úrnak.

Az alábbiakban kissé részletesebben szólok az elhangzott három versről.

a) A hatodik vers szerint, amikor Ézsaiás bőjtről beszél, akkor elsősorban szabadságról beszél. Nem bőjtölhetsz úgy, hogy körülötted foglyok, megkötözött emberek élnek nehéz bilincsekkel és jármokkal nyakukban. Nem elég a magad szabadsága, ha elnézed mások gyötrelmét, és nem érdekel mások rabsága – hirdeti a próféta. Tened kell azért, hogy emberek sokaságát ne nyomja el az önkény és a zsarnokság. A fogság kérdésében gondolhatunk akár a bűn fogságára is, és ebben a vonatkozásban nincs magyarázat és felmentés a cselekvések kötelessége alól. Mert csak úgy szabadulhat meg az én lelkem e világ lelki bilincseitől, ha közben mindenre kész vagyok mások megsegítésével enyhíteni a bajokon, nyomorúságokon.

Az irgalmas samaritánus – véleményem szerint – elsősorban az útszéli, meggyötört emberen segített, de míg a beteg gyógyult, addig a samaritánus lelke is boldogan szárnyalt a jócselekedet örömeiben. Erre mondja A példabeszédek könyve, hogy aki másokat felüdít, az maga is felüdül. Volt-e ilyen élményben részed? Láttál-e már felebarátod arcán megnyugvást és boldogságot úgy, hogy annak szerzője, elindítója te voltál? Néha szólni sem kell, csak szívből megszorítani egy kezét vagy átölelni egy megtört testet, s máris elmozdítod válláról a jármokat. Az egymás terhet hordozzátok páli tanítás, íme az Istennek tetsző bőjt. Kérdésében is igaz és követendő intelem. Ha megfigyeljük a 6. verset, végig arról szól, hogy neked, az egyénnek mit kell tenned másokkal, azaz a közösséggel szemben. Így lesz a bőjt a személyes jellegén túl hangsúlyozottan közösségi, gyülekezeti cselekedetté.

b) Ebben a gondolatkörben folytatódik a következő vers is. Tovább hirdeti a próféta a bőjt jócselekedeti és közösségi jellegét. Megosztani a testi és lelki kenyeret olyan éhezőkkel, akiket nem csupán a kenyérnek éhe hajt, hanem éhezik a jóságot, a türelmet, a békeséget és a szeretetet. Csupa éhes ember él körülöttünk, hiszen aligha találkoztunk olyan jóllakott lélekkel, aki visszautasította volna kedvességünket, megértő és szelíd emberi közeledésünket. Nézzünk csak körül ott, ahol élünk, akár a kicsinyek, akár a nagyok világában. Mindenütt várják, hogy „megosszunk” valamit a miénkből. Aki osztani tud, annak van miből adnia, mert ő is kapott korábban valaki mástól. Hiszen adni vagy kapni nem ugyanaz, de az Ige és később maga Jézus is arra tanít, hogy a hívő ember képes mindkettőre. Ma már kevesen vannak „szegény bujdosók”, mint Ézsaiás idejében, de bevinni a házba, azaz kedvesen fogadni másokat, bárki is legyen az, Istennek tetsző bőjtnek számít. Gondoltunk-e erre mindennapjaink forgatagában? Ez az ige pedig világosan fogalmaz, hogy aki elzárkózik testvére elől és elnézi mások szükségéit anélkül, hogy megpróbálna segíteni, hiábavaló az ő bőjtje. Az olyan bőjt tetszik Istennek, melyben benne van a mezítelenek felruházása és a teljes nyitottság a te testvéredel szemben.

Cselekvő bőjt, mondhatnánk! De itt a jócselekedeteknek, miközben másokért történnek, magam érzem meg annak áldásait, és én leszek Istennek kedves gyermeke. Vigyázni kell viszont arra, hogy egy pillanatig se jusson eszünkbe ilyenkor a bőjt érdem-

szerző jellege. Mert ha csak azért teszem, hogy elmondhassam képességeim és ügyességeim számos esetét, akkor képmutató és farizeus vagyok.

A 8. vers egyebek mellett erre is figyelmeztet.

c) Az Istennek tetsző bűjt nem marad következmény nélkül. Ha az előbbiekben elhangzottak közül – szabadság, segítség, nyitottság – valamelyikét is, vagy többeket megcselekedtél, akkor eljön a te világosságod úgy, mint a hajnalhasadás.

Ki ne látott volna életében hajnali pirkadatot, és ki ne csodálná azt a pár perces időt, amikor a sötétségből világosság lesz. Már ez is önmagában a csodát jelenti. S aki ezt még soha nem élte át, nem mondhatja magát másnak, mint lelkileg meztelen és sok-sok láthatatlan bilincsben élő embernek. De visszatérve a képi jelentés értelméhez, talán szobban ki sem fejezhető látvány, mint a lélek és szív hajnalhasadása a sötétség és bűn világából. Bárcsak minél több olyan ember lenne, akinek bűjtje nyomán oszlik a tehernek, a fájdalomnak és a sokféle megaláztatásnak súlyos sötétsége. Hát nem csodálatos, testvéreim, hogy a bűnös ember maga is világosságot teremthet és a másokhoz való viszonyulásában lehet fényhordozó vagy fényakadályozó.

A meg nem gyújtott gyertya mit sem ér önmagában, de ha világosságra lobban, bárki részesülhet e fényből, aki a fény láthatósági távolságán belül van.

E vers közepén elhangzik egy kis mondat, ami a sebek begyógyulására utal. Annak gyógyul be a sebe, aki az Istennek tetsző bűjt értelmében mások sebeit gyógyíttatta. Ez is kétségtelenül a már elhangzottakat erősíti azáltal, hogy bármit is cselekszik az ember másokkal szemben, mindig saját lelkén is átmennek azok. Panaszkodó és folyton kétségbeesett embereknek szoktam mondogatni – akik egyébként egészségesek –, hogy kórházba kellene menni látogatni és főleg rákos betegeket fölkeresni, hogy meggyógyuljanak a mi kicsiny sebeink, látván a mások gyógyíthatatlan, mély fájdalmait.

Ézsaiás bűjti tanítása fontosnak tartja megemlíteni azt is, ami az ember előtt és mögött van, ilyenkor a bűjtben.

Hogy mi minden van mögöttünk, az nyilván felsorolhatatlan. De itt a próféta az egyetlen és a legfontosabb értéket említi, Isten dicsőségét. Természetesen ott és akkor van jelen Isten dicsősége, ha az Istennek tetsző bűjt szerint élünk. Ahol cselekedet, pontosabban jócselekedet van, ott csakis Isten dicsősége ragyog, még akkor is, ha ezt sokan nem látják. Nem mindig az a fontos, amit az emberek látnak, hiszen az igazi és nagy dolgok sokszor láthatatlanok. De érezzük és hisszük, hogy ott Isten jelen van. Bizonyára annál semmi sem jobb, mint amikor az Úr dicsőségét érzed magad mögött, s tudod, hogy az követ téged, és nem annyi minden más emberi érzés.

Az ige azt is megemlíti, hogy előtted viszont igazságod jár e bűjti idők alkalmával. Vajon tényleg előttünk megy a mi igazságunk, s már beszél a mi érkezésünkről? Valaki egyszer ilyen tanáccsal bocsátotta el gyermekét: vigyázz és úgy élj, hogy híred ne jöjjön haza hamarabb, mint te magad. Érdeemes megszívlelni, mert aki előtt nem igazsága jár, attól ne várj jószágot, szeretetet, békességet.

Az előttünk járó igazság viszont – mint akár a mögöttünk levő dicsőség is – nem a mi igazságunk. Bár rólunk szól, de eredetét és gyökereit abból a forrásból tápláltatja, aki maga az Igazság, az Út és az Élet, és ez nem más, mint Jézus Krisztus.

Ide kell eljutnia minden bűjtnek és minden jócselekedetnek, hogy a kiinduló és záró pont, a kezdet és a vég csakis Ő lehet. Ézsaiás is Jézusra utal itt is, másutt is, hiszen miképpen maga a Názáreti mondotta: *Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek*. Vele és általa legyen a mi mostani bűjtünk Istennek tetsző és kedves bűjt, amint tanított erre bennünket Ézsaiás, az Ószövetség evangélistája. Ámen.

Jézus jelenti szenvedéseit

Alapige: Márk 10,32–34
Bibliailvasás: Jóel 2,12–20

A böjti időszakba lépve a keresztyén ember tudatosan próbál figyelni Jézus szenvedésére. Ugyanakkor Jézus szenvedésének a hasznát is igyekezik felmérni és személyes életére nézve alkalmazni. A hívő ember számára ugyanis a történelem legnagyobb eseménye nem más, mint Jézus Krisztus kereszthalála és feltámadása. Hiszen az egész ószövetségi jóvendőléssorozat, ami a bűnbe esett ember megváltásával kapcsolatos, mind a Jézus kereszthalálában és feltámadásában teljesedik be. Elbukott az első emberpár s Isten akkor rögtön megígérte neki, hogy jön majd az asszony magva, aki az őt megejtő kígyó fejére tapos. Tudjuk, hogy az asszony magva, aki a bűnt, sőt a halált is le tudja győzni, nem más, mint Jézus Krisztus.

Jézus tehát azért jött e világra, hogy az ördög munkáit lerontsa (1Jn 3,8). Nagyon olcsó népszerűsége tehetett volna szert Jézus azzal, ha csak kenyérszaporító, vagy csak csodatevő mester lett volna, ha csak testi betegségek gyógyítója maradt volna. De Jézus több ennél. Ezért beszélt tudatosan, három ízben is egymás után az övéinek földi küldetése végső céljáról: szenvedéséről, haláláról és az azt követő feltámadásáról.

Az első három evangélista egymás után említi, miként beszél Jézus három hasonló helyzetben a szenvedéséről, haláláról és feltámadásáról. A Márk evangéliumában ezzel legelőször a 8. fejezetben találkozunk, mégpedig egy különleges helyzetben. Amikor Izrael északi részén, az elpogányosodott Cézarea-Filippi vidékén jártak, Jézus megkérdezte a tanítványait: ti kinek mondotok engem? A tanítványok nevében Péter válaszolt: Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia. Hatalmas felismerés ez, amire válaszul Péter Jézus elismerő szavait hallja: Boldog vagy Simon, mert nem test és vér jelentette ezt meg neked, hanem az én mennyei Atyám. Csak hogy el ne bizakodjon Péter és a társai, rögtön hozzáfűzi Jézus: nekem szenvednem kell, s az embernek Fia átadatik a gonoszok kezébe, megcsúfolják, megölik, de harmadnapra feltámad.

Aztán alig telik el egy kis idő, amikor különös élményben lesz része három tanítványnak: Pétert, Jakobot és Jánost felviszi Jézus a megdicsőülés hegyére. Ott elváltozik előttük, mennyei fényözön veszi körül őket, ahol hallják Jézust Mózesrel és Illéssel beszélni. Ebben a rendkívüli helyzetben azt mondja Péter: Uram, jó nekünk itt lenni, maradjunk itt végleg. Állandósítani akarja ezt a különös magaslati élményt. De Jézus leviszi tanítványait a völgybe, ahol újra el kezd nekik beszélni az ő szenvedéseiről. Szükség neki megöletni, de harmadnap feltámadni.

Aztán harmadszor is beszél Jézus az ő szenvedéseiről. Tudjuk, volt olyan eset, amikor Péter maga tiltakozott: Isten ments, Uram, nem eshetik ez meg veled. Jézus ekkor egészen keményen fedtte meg Pétert: Távozz tőlem Sátán, mert nem gondolsz Isten dolgaira, tervére, hanem csak az emberi dolgokra, parányi, egyéni életed sértetlen megmaradására. A szenvedésmentes élet vágya szól belőled, Péter. De tudd meg, az ember Fia azért jött, hogy az ördög munkáit lerontsa. Ezt pedig csak szenvedése árán teheti meg, Önkéntes halála árán taposhat a kígyó fejére, és törheti meg az ember öselensége, a halál erejét.

Testvérek! Legelőször tiltakozott Péter, másodszor pedig féltek őt megkérdezni, sőt, Máté evangélista úgy rögzíti, hogy felettébb megszorodtak, mert nem értették, miért kell Jézusnak erről beszélnie. Harmadszor már csak fásult megadással veszik tudomásul

Jézus közlését. Amikor pedig beteljesedik Jézus szenvedésének a háromszoros ígérete, akkor teljesen elvesztik reménységüket és elhagyják őt. Mindnyájan elfutottak, mondja Márk evangélista a 14. részben. Igen, testvérek, mert az ember képtelen felfogni azt, miért is van szenvedés, és miért kellett még az ártatlan, büntelen Jézusnak is szenvednie. Az ő fájdalma és szenvedése meghaladta mindnyájunk fájdalmát és szenvedését. Mert az ő szenvedése nem egy testi betegség miatti fájdalom, hanem egyben a lélek gyötrelme is volt. Mindnyájunk bűnének büntetését hordozta el. Önként adta magát halálra, mert valakinek ki kellett egyenlítenie nagy adósságunkat Istennél. Azt mondta: nem veszi el senki erőszakkal tőlem, hanem én adom önként oda. Jézus szenvedésének csak akkor van igazi haszna és értelme, ha én, mint bukott ember, felismerem, hogy e nélkül nincs mentség, nincs megváltás. Csak így lehetett elfordítani Istennek felénk irányuló haragját, és csak így van esélyem arra, hogy halljam a feloldozó szót, amit Jézus oly sok, eléje került bűnös embernek hirdetett: én sem kárhoztatlak téged, ereddj el és többé ne vétkezz.

Testvérek! Jézus golgotai szenvedésével valahogy mindig párhuzamba kerül az emberi szenvedés. Ha a bűneset következményeként fogjuk fel azt a sok-sok szenvedést, amit ember okoz a másik embernek, kezdve az első testvérgyilkosságtól, folytatva az emberi történelem sok-sok háborúskodásán át napjaink szenvedéséig, akkor bizony döbbenet állunk és kérdezzük, hogyan válhat hasznára a megromlott természetű embernek, a felebarátjának gyakran szenvedést okozó embernek Jézus Krisztus szenvedése? Azaz, felmerül a nagy kérdés: mi az összefüggés a Golgota és az emberi szenvedés között?

Nem mi vagyunk az elsők, akik e fölött töprengünk. Nagyon sok szenvedő ember, aki tud Jézus szenvedéséről, próbálja levonni a következtetéseket saját szenvedésére nézve. Egy megrázó irodalmi jelenet, ami a valóságból ihletődött, a múlt század neves zsidó írójától, a holocaust egyik túlélőjétől származik. Elie Wiesel írja le az *Éjszaka* című könyvében: minden nap ott volt a koncentrációs tábor lakói fölött a halálra való kiválogatás veszedelme. A munkaképteleneket, a betegeket, a legyengülteket és öregeket időnként szelektálták, s elvitték a gázkamrába. Egyszer Akiba Dumer, az öreg, beteg rabbi már nem tudott tovább reménykedni. Lehetetlen volt feléleszteni lelki erejét. Már nem figyelt arra, amit mondtak neki, csak azt ismételte, hogy számára mindennek vége. Már nem tud kitartani a küzdelemben, elfogyott a hite és a lelki ereje. Szemei kifejezéstelenné váltak, semmi más, csak két nyitott seb, a rémület két mélysége tátongott a környezetére. Az öreg rabbit végül elgázosították. E szomorú eset kapcsán mondja az író: szegény Akiba Dumer, ha hitt volna Istenben, nem vált volna áldozatává ennek a szelekciónak.

Testvérek, ennek a gondolatnak a mentén mi is folytathatnánk a következtetéseket a magunk életére nézve. Ha többször fölneznénk a Golgotán szenvedő Krisztusra, és ha átelnénk annak csodáját, hogy helyettünk és értünk szenvedett, s ennek nyomán fölfakadna szívünkéből a bűnbánat szava, s megkapnánk bűneinkre a bocsánatot, ez olyan felszabadító erővel hatna a sokszor reménytelenné váló életünkre, hogy új erőt nyerjünk a továbblélésre. Nem válnánk áldozatává a Gonosz szelekciós szándékának, ami ki akar selejtezni minket a reménykedve élő, hitben megújuló emberek sorából. Nézzük meg, milyen könnyen válik az ember a reménytelenségnek, a mindenre legyintésnek az áldozatává. Bizony, nagy kérdés az, hogy milyen haszna van Jézus Krisztus szenvedéssorozatának számunkra.

Tudjuk, hogy a tanítványok nem szívesen hallgatták Jézus Krisztus kijelentéseit, melyek a szenvedéseire utaltak. Amikor Jézus harmadszor közli velük, mi vár rá Jeruzsálemben, éppen útban voltak Jeruzsálem felé. Sokkal szívesebben mentek volna vele, ha annyit tudtak volna, hogy Jeruzsálemben a virágvasárnapi hozsánázás vár rájuk. Ilyen útra szívesen követi ma is az ember Jézust. Ha a Krisztus-követés azt jelenti, hogy

meggyógyulok minden betegségemből, ha velem járva nem ér semmilyen szerencsétlenség, ha valóban csak sikersorozatban lesz részem a Krisztushoz tartozás nyomán, akkor én is szívesen mennék vele egy úton. De, ha ez az út a kereszthez vezet, ahol a Mesternek kínhalállal kell meghalnia, s ennek nyomán olyan üldözés támad Jeruzsálemben, hogy ez eléri a tanítványokat is, akkor nem szívesen követik Jézust. Nem véletlenül olvassuk alapigénkben, hogy akik vele voltak, álmétkodtak és félték. Összeszorult szívvel, remegő gyomorral, félve követték Jézust. Különös követés ez.

Testvérek, valljuk meg őszintén, hogy akinek érlelődik a szívében a Krisztus-követés gondolata, aki rádöbben arra, hogy Krisztus nélkül elveszett az élete s mégis csak jó lenne rendeznie a viszonyát az élő Istennel Krisztus által, abban bizony fölmerül a szorongató kérdés: vajon mivel jár ez a követés? Hiszen, ha Jézus azt mondja tanítványainak: ha valaki engem akar követni, az vegye fel az ő kereszjtét, tagadja meg magát és úgy kövessen engem, akkor ez egyáltalán nem kívánatos ára az Ő követésének. Ha önmegtadással jár, ha lemondást követel, ha sok fájdalmat okoz, akkor ebben a Krisztus-követésben nem véletlenül van jelen a szorongás, az aggodalom és a félelem. Csak-hogy félve nem lehet sokáig követni Krisztust. Be kell következnie a felszabadulásnak. Ez pedig akkor jön el, amikor tudomásul veszik a tanítványok, hogy nem csak szenvedés vár Jézusra Jeruzsálemben, hanem a feltámadás is.

Milyen döbbenetes az, hogy a tanítványok később elfelejtik Jézus feltámadásának ígéretét. Valahol leragadnak annál, hogy az embernek Fia átadatik a főpapoknak, az írástudóknak, a pogányoknak, akik megölik őt. De ha csak eddig tartott volna Jézus Krisztus útja, lett volna-e bátorsága valaha is valakinek követni ezt a Mestert? Azt, akinek földi útja, akármennyi csoda kísérte is ezt, akármilyen érdekes tanítások hangzottak is el útközben, mégiscsak teljes csődben végződik? Mert ha csak itt végződne Jézus útja, akkor nekünk sem lenne semmi esélyünk az élő reménységre. Akkor mi is azt mondhatnánk, lám, még az Isten Fia fölött is győzött a gonoszság, a halál, a megsemmisülés. Hát akkor mit kezdhetünk a mi törekenységünkben az elmúlással, a halállal, a temetőkert árnyaival, a gyász homályával, a veszteségek fájdalmával?

Testvérek, itt van az egyedüli reménységforrásunk: harmadnapra föltámadt. Ezért van esély arra, hogy ha van is tüske testi életünkben, ha van is fájdalom földi utunkon, ha van könnyhullatás, és ha egyszer el is kell engednünk kedveseink kezét, és végül mi magunk is „kiterítettünk” – ahogy egyik költőnk fogalmazta –, mégsem ez a végállomás. Ezért van remény arra, hogy az élő hitű keresztyén fölismerje azt, mi a célja Istennek egy-egy ilyen próbával. Mint ahogy fölismerte sok-sok tanítványa Krisztusnak, akik az üldözést is nem egyszer örömmel vették. A Krisztus nevéért való meggyaláztatást és megcsúfoltatást is megtiszteltetésnek és kiténtetésnek vették, mert a Jézus nevéért méltóknak találtak akár a szenvedésre is. A hagyományok szerint a tizenkét tanítvány közül tizenegy mártírhalált halt. Csak egy tanítvány, János ért meg késő öregkort, aki Pátmosz szigetén száműzetésben halt meg.

Aztán a kétezer éves keresztyénség története tele van olyan esetekkel, ahol kiderül, hogy Krisztus nevéért nemegyszer gúnyban, megvetésben, akár megöletésben is részüket van azoknak, akik azonosultak Mesterükkel. De ilyen körülmények között is felragyogott a feltámadás dicsőfénye, működött az új élet ereje.

Magyarországon történt a múlt század ötvenes éveiben, egy lágérben, ahol egy kegyetlen, erőszakos felügyelő gyötörte a rabokat: egyszer kiderült, hogy ennek a felügyelőnek a leánykája súlyos beteg lett, gyermekbénulás miatt. Talán soha nem fog tudni normálisan járni a gyermek – hallja az apa a lesújtó orvosi megállapítást. Észrevették a rabok, hogy valami történt ezzel az emberrel. Amikor már nem bírta magában tartani a fájdalmát, elszólta magát a rabok előtt. Akkor az egyik hívő keresztyén rab, aki végte-

len türelemmel hordozta a lágerélet nehézségeit, többek között ennek a felügyelőnek a kegyetlenkedéseit is, odament a felügyelőhöz, azt mondva neki, hogy ő szeretne imádkozni a leánya gyógyulásáért. De azt kérte, hogy az apa is menjen imádkozni vele. S ez a durva őr magába roskadtan, sírva kényszerült térdre az imádkozó rab mellé. Másnapra könnyebbült a leányka helyzete, s két hét múlva teljesen meggyógyult az orvosok csodálkozására. A felügyelő közben teljesen megváltozott, eltűnt belőle a régi kegyetlenség, s utána irgalmasan bánt a rabokkal. Nem szerette már többé a durva lágeréletet, szívesen otthagyta volna ezt a számára már kényelmetlen állást, de szándékosan ott maradt továbbra is, azért, hogy a sokszor ártatlanul elítélt lágerlakókon segítsen.

Testvérek! Ott, ahol felismeri az ember, hogy van célja a szenvedésnek, ott a szenvedés körülményei között is kivirul az élet, és beérik a szenvedés gyümölcse. Ilyen helyzetekben akar megtanítani minket Isten úgy helytállni, hogy észrevegyük, nemcsak szenvedés és fájdalom van, hanem van feltámadás is. Van Krisztus hatalmának győzelme is. Ide akar elsegíteni minket is az Úr. Mert új életre lehet támadni az ő feltámadásának erejével, ahogy tanultuk a Káté 45. kérdésében. S ennek az új, krisztusi életnek a birtokában van új reménység, van megtartás, sőt, a megvigasztalt ember tud már vigasztalni is. A Krisztus ereje által meggyógyított ember tud beteglátogatás során mások gyógyulásáért reményteljesen és hittel imádkozni. Így lehet a Krisztus szenvedésének, halálának és feltámadásának sok áldott haszna mindnyájunk életében. Ezért nem volt hiábavaló mindaz, amiről Jézus három ízben is beszélt az övéinek, s amit önként föl vállalt a Golgota keresztyén. Így lesz a kereszt mindnyájunk megtartatásának eszközévé, s feltámadása a mi új életre támadásunk áldott lehetőségévé. Ámen.

A megmentő

Az apátlan-anyátlan kislány a nagymamájával élt.

Egy éjszaka tűz ütött ki a házban, és az idős asszony ott veszett, amikor megpróbálta kimenteni az emeleti hálószobában alvó gyermeket. A tűz gyorsan elharapózott, hamarosan lángokban állt az egész emelet.

A szomszédok kihívták a tűzoltókat, aztán csak tehetetlenül álltak, mert a lángok elzártak minden bejáratot. A kislány megjelent az emeleti ablakban, segítségért kiáltozott, miközben a tömegben elterjedt a hír, hogy a tűzoltók csak néhány perccel később érkeznek, mert valahol másutt is oltanak.

Hirtelen előkerült egy létrás ember, a falnak támasztotta a faalkotmányt, és eltűnt a tetején. Amikor ismét előbukkant, a kislányt tartotta a karjában. Átadta a lent várakozóknak és nyoma veszett az éjszakában.

A hatósági vizsgálat feltárta, hogy a gyermeknek nincs élő rokona, és néhány hét múlva összeült a városi tanács, hogy eldöntse, ki vegye magához és nevelje fel az árvát.

Egy tanár vállalta a feladatot. Kijelentette, hogy ő jó nevelést biztosíthatna a kicsinek. Egy farmer is ajánkozott, mondván, hogy a tanyáján egészséges, jó körülmények között cseperedhetne fel a kicsi. Mások is jelentkeztek, mindenki hangsúlyozta, milyen előnyöket kínál a gyermek számára.

Végül a város leggazdagabb polgára emelkedett fel:

– Nálam megkaphatja mindazt, amit eddig említettek, ráadásul minden egyebet, ami pénzzel megszerezhető.

A gyerek mindvégig hallgatott, tekintetét a padlóra szegezte.

– Kíván-e még szólni valaki? – kérdezte az ülést vezető elnök. Erre lassú, nehézkes léptekkel egy férfi jött előre a terem végéből. Megállt a kislány előtt, és a karját nyújtotta felé. A tömeg felhőrdült. A férfi kezét és karját borzalmas sebhelyek borították.

– Ez a bácsi mentett meg! – kiáltotta a kislány. Egyetlen lendülettel a nyakába ugrott, görcsösen kapaszkodott belé, mint azon a vészterhes éjszakán. A vállára hajtotta a fejét, és pár pillanatig zokogott, azután felnézett és a férfit mosolygott.

– Az ülésnek vége – szólt az elnök.

Prédikáció belmisszió vasárnapjára

Bodnár Lajos

Borosjenő

Isten szól és cselekszik

Alapige: Ézsaiás 44,6–8

Bibliaalvasás: Jelenések 1,1–19

Isten létezésében a legtöbb ember nem kételkedik. Jakab apostol arról tesz bizonyosságot, hogy az ördögök is hisznek és rettegnek. Rá kell döbbernünk arra, hogy nem elegendő a puszta istenhit, ha csak általános ismeretekkel bírunk Istenről. Szükséges, hogy személy szerint ki-ki saját Isten-ismeretre, saját hitre tegyen szert; szükséges, hogy Isten személyes Istenünk legyen. Ebben segít a meghallgatott ige. Rámutat először arra, hogy kicsoda Isten, másodszor, hogy mit tesz ő, harmadszor pedig, hogy mi hasznunk van nekünk mindebből?

I.

Alapigénk része egy perbeszédnek, amelyben Isten összehasonlítja magát a bálványokkal, a kézzel csinált istenekkel. Izráel népe még a babiloni fogságban sínylődik, de az Úr már felvillantotta előttük a szabadulás lehetőségét. Az Izráel földjére való visszatérés ígérését már bírja a nép, de még mindig a babiloni isteneknek szolgálnak, még mindig nem tértek vissza az igaz Isten tiszteletéhez. Ezért szól maga az Úr és hívja fel a népet: lássa meg a különbséget az egyetlen, erős Isten és a kézzel csinált bálványok között.

A meghallgatott igében hatféleképpen jelenti ki magát az Örökkévaló: mint Úr, mint Izráel Királya és Megváltója, mint a Seregek Ura, mint az Első és az Utolsó, mint Egyetlen Isten, és végül, mint Kőszál. E sokféle megnevezés Isten minél tökéletesebb megismerését szolgálja. A népnek tudnia kell, hogy ki az az Isten, aki hazavezeti őket a fogságból, akinek a cselekvését életükben megtapasztalják.

Istennek első megnevezése: *Úr*. Ez nem más, mint az ő tulajdon neve; amint közülünk is kinek-kinek megvan a saját neve: Péter, János, Sándor, Erzsébet, Mária, úgy Istennek ez a neve, amelyik csaknem 7000-szer fordul elő csak az Ószövetségben.

A következő jelölés: *Izráel Királya és Megváltója*. Sokatmondó megnevezés. Isten, mint király, harcol népéért. Harcol egyrészt a bálványok ellen, harcol a pogány népek ellen, sokszor még saját népe ellen is azért, hogy megőrizze, illetve megváltsa őket. A megváltás, szabadítás mindig az életveszélyből való kimenekülést jelenti. Ezt cselekszi Isten az ő népéért. Azon nem szabad megakadnunk, hogy Izráel királya és megváltójaként jelenik meg, hiszen tudjuk, mi is Isten újszövetségi népéhez tartozunk, ahhoz az Izráelhez, amelyet nem a vérrokonság, hanem a hit kapcsol egybe. A kérdés csak az, hogy megtapasztaltuk-e már életünkben az értünk harcoló Isten szabadító hatalmát?

A harmadik név: *Seregeknek Ura*. Ez pedig a világot teremtő és azt gondviselésével fenntartó Istent jelöli. A fogságban sínylődő nép nem vette észre Isten gondviselését, éppen ezért magát Istent sem vette észre. Az igehallgató gyülekezetben ki-ki maga tudja, mennyire nyilvánvaló életében az Örökkévaló gondviselése, azt azonban biztosan állíthatjuk, hogy valamennyien az ő kegyelméből születtünk erre a világra és nap mint nap az ő kegyelméből élünk. Legfeljebb egyikünk számára rejtettebben, másikunk számára talán láthatóbban jelenik meg a teremtő Isten gondviselése.

A negyedik kijelentési forma: *az első és az utolsó*. Az Ószövetségben mindössze háromszor (mindegyiket itt, Ézsaiás prófétánál: 41,4; 44,6; 48,12) találjuk Istent első- és utolsóként megnevezve, de annál ismerősebb számunkra A jelenések könyvében található kijelentés: *Én vagyok az Alfa és az Ómega, az Első és az Utolsó*, amelyek az örökkévaló Istenről beszél. A mi számunkra mily sokat jelent az idő fogalma, az idő múlása, ő azonban nincs alávetve az időnek, felette áll annak, öröktől fogva mindörökké él és munkálkodik.

Rajtam kívül nincsen Isten – olvassuk ötödik megnevezésként. Isten tehát nemcsak örökkévaló, de egyedüli is. Egyetlen lény, aki Úr mindenek felett, aki harcol övéért és megváltja őket a halálból, aki nemcsak megteremtette az embert, de arról gondot is visel. Amint egykor a választott nép, sokszor mi is máshol keressük a minket megváltó Istent. Nem vesszük észre őt, az egyetlen, hanem kezeink csinálmányait tiszteljük, nekik adjuk azt a dicsőséget, ami tulajdonképpen az Örökkévalót illetné meg. Saját tévelygésünket a Sátán is gyakran elősegíti, amikor úgy tünteti fel, hogy valóban vannak más istenek is, melyek helyettesíthetik az Urat. De éppen ezekre az esetekre nézve hangzik el a kijelentés: *rajtam kívül nincs Isten*, még ha annak látszana is. Jó ezt megjegyeznünk, hogy a megpróbáltatás idején se tántorodjunk el a mi Megváltónktól.

Végül egy metafora áll előttünk az alapige utolsó versében: *nincs kőszál* ti. Istenen kívül. A szókép már magában hordozza jelentését: az Úr olyan, mint egy kőszál, egy sziklaszirt, melynek nem árthat sem a nap, sem a szél, sem pedig a tenger haragos hullámai; rendületlen minden rátámadó erővel szemben, és biztonságot nyújt bárkinek, aki nála keresi oltalmát. Boldog ember az, akit ez a kőszál védelmez. Nincs annál nagyobb öröm, sem nagyobb nyugalom, mint ha ebben a sziklaszilárdaságú Istenben reménykedhetünk.

Íme, ez Isten: egyszerre Úr, Király, Megváltó, Gondviselő; egyetlen és örökkévaló biztos menedék a benne hívő ember számára.

II.

Emellett azonban azt is látnunk kell, hogy ez az Isten, aki magát ekképpen kijelentette, nem egy passzív személy, aki a világ teremtése után visszahúzódott, és sorsára hagyta a teremtett mindenséget. Azt már eddig is hallottuk, hogy gondviselésével ma is fenntartja, sőt akár harcba is száll teremtményeiért. Bizony, ő tevékenyen van jelen az ember életében, tegnap úgy, mint ma, vagy mint holnap. Miben áll – az eddig elhangzottakon kívül – az ő ténykedése? Amikor felszólítja a bálványokat, hogy mérjék össze magukat vele, ekkor mutat rá arra, amit tesz: *hirdet, megmond, előre jelent*; vagyis előbb szóval, utána pedig cselekedettel bizonyítja hatalmát.

Hirdet, megmond, előre jelent. Az egész Szentírás erről szól. Isten szólt az első emberpárhoz az Éden kertjében, a bűneset és az Édenből való kiűzetés után szólt Noénak; szólt Ábrámnak és kihívta őt szülőföldjéről a Kánaán földjére, ismételten megjelent neki, szövetséget kötött vele és ígéreteket adott neki. Többször megjelent és szólt Jákóbnak, megjelent Mózesnek az égő tövisbokor lángjában és elküldte őt Áronnal együtt, hogy vezessék ki a népet Egyiptomból. A Sínai-hegynél szövetséget kötött Izrael fiaival, a pusztai vándorlás során időről időre szólt Mózeshez és rajta keresztül a néphez, egészen addig, míg be nem vezette őket az ígért földjére. A letelepedés után ismét szólt az Úr a néphez a bírák által, a királyság ideje alatt, illetve a babiloni fogság idején pedig a próféták által. A próféták szóban és írásban is továbbították Isten üzenetét a királynak és a nép vezetőinek, a fogság alatt pedig magának a népnek. Az újszövetségi korban már nem volt szükség a prófétákra, hiszen Jézus Krisztusban maga Isten

öltött testet. A Fiú volt az, aki az Atya akaratát az emberek elé tárta, őt a nép előtt kijelentette. Dicsőséges mennybemenetele után pedig a Szent Lelket vett apostolok hirdették az Úr szavát immár nemcsak a választott nép, hanem az egész világ számára. Végül pedig napjainkra is érvényes az, hogy Isten az ő választott szolgái által ma is szól az ő újszövetségi népéhez, ma is hirdeteti akaratát és megváltó hatalmát.

Az alapige fényében azonban még valamit meg kell látnunk: azt, hogy amit Isten akár a múltban, akár a jelenben hirdetett, megmondott, előre megjelentett, azt be is teljesítette. Az pontosan úgy következett be, amint megjelentette. Éppen ebben látjuk az ő hatalmának nagyságát, hogy szó és tett nála azonos, és csak idő kérdése, hogy ez az ember számára is látható legyen. Az előbb nagyvonalakban felsoroltunk néhány eseményt, amelyekben láttuk, hogy Isten szólt az ő népéhez. Ezzel párhuzamosan fel lehet sorolni azokat az eseményeket is, amelyekből meglátjuk, hogy amit előre megjelentett, azt be is teljesítette: az ígélet földjének birtoklását, Ábrahám utódainak nagy számát, az egyiptomi szolgaságot és szabadulást, az ellenség legyőzését, a babiloni fogságot és hazatérést, és mindenekelőtt a bűnöktől való váltságot és üdvösséget Jézus Krisztus által. Akkor vagyunk boldogok, ha mi is megtapasztaljuk életünk során, hogy az Istentől nyert ígéretek a mi életünk folyamán is beteljesednek.

III.

Mi hasznunk van abból, ha ismerjük Isten önkijelentését, ha tudjuk azt, hogy ki ő és mit cselekszik? Mit jelent ez a tudás számunkra? Mai igénk utolsó üzenete erről szól.

Ne féljetelek és ne rettegjetelek! – hangzik először. Életünk csaknem minden napján kisebb vagy nagyobb félelmek vesznek körül minket. És ez a félelem nyomaszt, lehúz, béklyóba köt. A félelem miatt nem tudunk teljes életet élni. Minden félelmet kelthet bennünk: az életünk eseményei, a sikertelenségek, embertársaink, akikkel találkozunk. Miért? Egyszerűen a bűn miatt. A bűn a félelem forrása. És mert bűneinket nem tudjuk legyőzni, ezért félelmeinken sem tudunk egymagunk úrrá lenni. Nos, éppen itt lép közbe Isten, a mi királyunk és megváltónk. Ő az, aki felvette a harcot a Sátánnal, ő az, aki minket megszülött Fia halála árán megváltott és ezzel megtörte a bűn hatalmát felettünk. Ez egyszeri cselekvés volt, amely mindenkorra érvényes. De természetünkből kifolyólag, amíg ebben a testben élünk, a Sátán folyamatosan kísért minket, és mi nem tudunk saját erőnkből neki ellenállni. Az egyetlen védett hely, ahová menekülhetünk a Kőszikla, amelyen mindenkor szilárdan állhatunk: maga az Úr Isten. Ezért nem kell többé félnünk és rettegnünk.

Ha megtapasztaljuk ezt a jótéteményt, akkor iránta való hálánkat is ki kell mutatnunk. *Ti vagytok tanúim!* – mondja az Úr. És ez a kijelentés terhet ró a vállunkra, mert azt jelenti: hirdetnünk kell mindazt, amit Isten számunkra nyilvánvalóvá tett: személyét és hatalmát egyaránt, de mindenekelőtt irántunk való szeretetét. Aki valóban átélte az ő szabadítását, az nem tehet egyebet, minthogy engedelmeskedjen Megváltójának, még ha sokszor nehéznek tűnik is a ránk bízott szolgálat.

Adja meg a kegyelmes Isten mindnyájunknak, hogy mindenkor szemünk előtt legyen az ő önkijelentése; hogy mindenkor meglássuk az ő hozzánk való hűségét és átéljük szabadítását, valamint, hogy hálás szívvel mindenkor őt szolgáljuk. Úgy legyen. Ámen.

A Genezáret partján

Lelkipásztorok lelkipáncosóí rovata *

Jerry Bridges: *Kegyelem* (27.) **

A kegyelem ruhatára (III.)

Hosszútúrés

A Kolossé 3,12–14-ben, az élénk tárt „kegyelmi ruhatár” darabjainak felsorolásában Pál a hosszútúrés (,viseljétek el egymást”) és a megbocsátást egymás mellé tette. Ezek a jellembeli erények valóban az Isten átfórmáló kegyelme által élő keresztyén jellemzői. A hosszútúrés többé nem tartozik a szótárban felsorolt közismert szavak közé. Helyette inkább a *türelem* szót használjuk előszeretettel, mint például: „Légy türelmes velem.” A hosszútúrés szó szerint annyit jelent: „elviselni”, és az Újszövetségben számtalan helyen így is fordítják.

Például az Úr Jézus a Mt 17,17-ben azt mondja: „Ó hitetlen és elfajult nemzedék, meddig leszek még veletek? Meddig szenvedlek még titeket?” (kiemelés tőlem) Pál hasonlóképpen fogalmazott, amikor a korinthusbelieknek írt: „Bárcsak elviselnétek tőlem egy kis esztelenséget, sőt viseljetek el engem is.” (2Kor 11,1)

Tehát amikor Pál arra biztatja őket, „viseljétek el egymást”, tulajdonképpen azt mondja, „szenvedjétek el egymást”, vagy ahogy mi mondanánk, „legyetek türelmesek egymáshoz”. Amikor a türelemnek az itt szereplő jelentését használjuk, azt mondjuk, viseljétek el, vagy hagyjátok figyelmen kívül a hibákat és a másik meggondolatlan tetteit. Az egyik mindig pontosan érkezik a megbeszélésekre, a másik mindig késik. Ha együtt akarnak ebédelni, a pontosságot kedvelőnek biztosan el kell viselnie legalább húszpernyi várakozást a rendszeresen késő miatt.

Kétféle módon is „viselhetjük” a másik hibáit és meggondolatlanságait. Az egyik: udvariasan, de haraggal. A társunk azt mondja: „Ne haragudj a késésért.” Mi pedig mosolyogva válaszolunk: „Semmi gond!” Közben pedig magunkban dühöngünk: „Miért nem tud pontosan érkezni? Én mindig pontos vagyok.” Ezt a magatartást a büszkeség táplálja, és Isten, nyilvánvalóan, nem ezt értette egymás elszenvedésén és az egymás iránt tanúsított türelmen.

A másik lehetőség annak felismerése, hogy Istennek folyamatosan el kell szenvednie hibáinkat és bukásainkat. Nemcsak egymással való kapcsolatainkban követünk el hibákat és viselkedünk meggondolatlanul, hanem sokkal fontosabb, hogy Istennel való kapcsolatunkban is elkövetünk hibákat és meggondolatlanságokat. Nem tiszteljük Őt, és nem hódolunk előtte úgy, ahogy kellene. Jobban érdekel a televízió, mint a Vele való kapcsolatunk. De Isten kegyelemből türelmes velünk. És pontosan annyira leszünk másokkal türelmesek, amennyire tudatosan élünk az Ő kegyelméből. Tulajdonképpen a türelem meghatározása, az általunk használt, hétköznapi értelemben, az utóbbit jelenti, vagyis mások hibáinak nagyvonalú elviselését.

* Ezt a sorozatot a presbiterképzésben is felhasználhatjuk.

** Befejező rész.

Mindannyian értjük, hogy haraggal „elviselni” nem igazi türelem a közismert értelemben. Az igazi türelem nem haragszik, még kicsit sem, sőt pár pillanatig sem.

Az Ef 4,2-ben Pál sürget bennünket: „viseljétek el egymást szeretettel” Az egymás iránti türelem alapja a szeretet. Ahogy Péter mondta az 1Pt 4,8-ban: „Mindenekelőtt, az egymás iránti szeretet legyen kitartó bennetek, mert a szeretet sok bűnt elfedez.” A szeretet nemcsak bűnök sokaságát, de hibák sokaságát is elfedezi. De hogyan tehetünk szert ilyen szeretetre? János válaszol nekünk az 1Jn 4,19-ben: „Mi tehát azért szeretünk, mert ő előbb szeretett minket.”

Ahogy láttuk egy korábbi fejezetben, az 1Jn 4,19-ben a „szeret” ige tárgya határozatlan. János mondhatta volna: „Mi tehát azért szeretjük Istent, mert ő előbb szeretett minket”, vagy „Mi tehát azért szeretjük egymást, mert Isten előbb szeretett minket”. Valószínűleg János mindkét jelentésre gondolt, bár a szövegösszefüggés az utóbbit látszik alátámasztani. Ha így van, akkor János azt mondja, hogy egymás iránti szeretetünk alapja Isten irántunk érzett szeretete. Mivel ez igaz, egymás iránt érzett szeretetünk mértéke azon alapul, mennyire vagyunk tudatában, és mennyire értékeljük Isten irántuk tanúsított szeretetét. Minél inkább felfogjuk a szívünkkel Isten irántunk érzett szeretetét, annál inkább készek leszünk szeretni másokat. És mivel a szeretet rengeteg hibát elfedez, annál inkább hajlandóak leszünk türelmeseknek lenni egymással. A türelem tehát végső soron Isten életünkben munkálkodó kegyelmének felismeréséből származik. Minél tudatosabban élünk a kegyelem által, annál türelmesebbek leszünk másokkal. Vagy másként fogalmazva, ha nem vagyunk türelmesek egymással, nem kegyelem által élünk.

Megbocsátás

Pál azt mondja, tovább kell lépnünk az egymás iránt gyakorolt türelemtől; meg is kell bocsátanunk egymásnak. A megbocsátás annyiban különbözik a hosszútűréstől, hogy ellenünk elkövetett valódi sérelmeket kell vele kezelni. Hosszútűréssel vagy türelemmel kell válaszolnunk a másik hibáiból és felelőtlenségéből származó, nem szándékos cselekedetekre. Megbocsátással kell azonban válaszolnunk a másik szándékos vagy provokáló tetteire, olyan esetekre, amikor valaki megpróbál ártani, vagy tényleg kárunkra van.

A Kol 3,13-ban Pál azt mondja: „bocsássatok meg egymásnak, ha valakinek panaszja volna valaki ellen”. Pál nyelvezete azt sugallja, biztosra veszi, ilyen sérelmek előfordulnak majd. Hívőként is mindannyian messze vagyunk a krisztusi lelkülethez való hasonlóság általunk vágyott mértékétől. Így nemcsak akaratlanul sértjük meg hibáinkon és bukásainkon keresztül hívő testvéreinket, de néha szándékosan is. Bocsánatra nemcsak Istentől, de egymástól is szükségünk van. És meg kell bocsátanunk egymásnak, ahogy Isten is megbocsátott nekünk.

Pál azt mondja: „bocsássatok meg (...), ahogyan az Úr is megbocsátott”. Meg kell bocsátanunk, hiszen nekünk is megbocsátottak. Ahogy F. F. Bruce mondta: „Az Atya megbocsátó szeretetének ingyen kegyelme a minta gyermekei számára az egymás iránti megbocsátásban.” Ez a gondolat visszavisz bennünket a gonosz szolga példázatához a Mt 18,21–35-ből. Már röviden beszéltünk róla a 3. fejezet végén, de most részletesen szeretném tanulmányozni. A kényelem kedvéért idemásoltam a történetet:

Akkor Péter odament hozzá, és ezt kérdezte tőle: „Uram, hányszor vétkezhet ellenem az én atyámfia úgy, hogy én megbocsássak neki? Még hétszer is?”

Jézus így válaszolt: „Nem azt mondom neked, hogy hétszer, hanem még hetvenszer hétszer is.”

Ezért hasonló a mennyek országa egy királyhoz, aki számadást akart tartani szolgálóival. Amikor hozzákezdett, vittek eléje egy szolgát, aki tízezer talentummal volt adósa. Mivel nem volt miből fizetnie, megparancsolta az úr, hogy adják el őt és feleségét, gyermekeit és mindenét, amije van, és fizessen. A szolga erre leborult előtte, és így esedezett: Légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek neked. Az úr pedig megszánta a szolgát, elbocsátotta, és elengedte az adósságát.

Amikor azonban eltávozott az a szolga, összetalálkozott egyik szolgatársával, aki száz dénárral tartozott neki. Megragadta, fojtogatni kezdte, és ezt mondta neki: Fizesd meg, amivel tartozol!

Szolgatársa ekkor leborult előtte, és így kérlelte: Légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek neked.

De az nem engedett, hanem elmenve börtönbe vettette őt, amíg meg nem fizeti tartozását. Amikor szolgatársai látták, hogy mi történt, nagyon felháborodtak. Elmentek, és jelentették uruknak mindazt, ami történt.

Akkor magához hívatta őt ura, és így szólt hozzá: Gonosz szolga, elengedtem minden tartozásodat, mivel könyörögtél nekem. Nem kellett volna-e neked is megkönyörülnöd szolgatársadon, amint én is megkönyörültem rajtad?

Ekkor haragra lobbant ura, és átadta őt a hóhéroknak, amíg meg nem fizeti neki az egész tartozást.

Így tesz majd az én mennyei Atyám is veletek, ha szívetekből meg nem bocsátotok, mindenki az ő atyafiának.”

Ahogy végiggondoljuk a példázatbeli eseményeket, figyeljük meg először, hogy Jézus Péter egy sajtáságos kérdésére válaszol: „Uram, hányszor vétkezhet ellenem az én atyámfia úgy, hogy én megbocsássak neki? Még hétszer is?” A példázat Jézus szavainak megerősítésére szolgál: „Nem azt mondom neked, hogy hétszer, hanem még hetvenszer hétszer is.”

A történetbeli szolga több százmillió forinttal tartozott gazdájának. Amikor a gazda megparancsolta, hogy adják el mind őt, mind családját és minden vagyonát, a szolga húzta az időt. Azt mondta: „Légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek neked.” A szolgának csődöt kellett volna jelentenie, és kegyelmet kérnie; ehelyett időért könyörgött. Azt gondolta, kiegyenlíti óriási tartozását, ha megfelelő mennyiségű idő áll rendelkezésére. De mérhetetlen mennyiségű összeggel tartozott. David Seamands szerint az akkori időkben Palesztina minden tartományából befolyó összes éves adó mindössze kettőszázmillió forintnak megfelelő összeg volt. A szolga azonban százmilliókkal tartozott. Semmiképpen nem tudta visszafizetni adósságát.

Megtapasztalva, milyen a túlláradó kegyelem, ez az ember nem bocsátott meg egyik társának, aki mindössze néhány forinttal tartozott neki. Ehelyett kegyetlenül követelte az adósság kiegyenlítését. A példázat nyilvánvaló üzenete szerint bárki bármilyen sérelmet követett el ellenünk, az csekélység összehasonlítva Isten felé elkövetett bűneink hatalmas adósságával szemben.

Úgy tűnik, a gonosz szolga engesztelhetetlen magatartása a kegyelem megértésének hiányából fakad. Vissza akarta fizetni adósságát, vagy hogy könyvem egy korábban használt kifejezésével éljek, az önmaga által meghatározott módon akart fizetni. Esze ágában sem volt teljes csődöt jelenteni. Ezért, bár ő maga hatalmas, könyörületes megbocsátásban részesült, engesztelhetetlen maradt szolgatársával szemben. Ha felismerte volna teljes csődjét, következésképpen a korlátlan kegyelem szükségességét gazdája részéről, valószínűleg másként viselkedett volna.

Sok keresztyén ugyanilyen okokból viselkedik a gonosz szolgálóhoz hasonlóan. Mivel nem ismerték el saját lelkük teljes és állandó csődjét, nem értik Isten irántuk gyakorolt kegyelmének mérhetetlen nagyságát. Még mindig alapvetően „jónak” tartják magukat, ezért azt várják, hogy mindenki más is „jó” legyen, különösen hozzájuk. Mivel nem ismerik fel saját állandó csődjüket Istennel szemben, ragaszkodnak hozzá, hogy mindenki fizesse meg saját tartozását.

De a kegyelemből élő keresztyén felismeri saját lelki csődjét. Látja az éles különbséget saját, Istennel szembeni, „százmilliókra rúgó” büntartozása és felebarátja ellene elkövetett; „pár száz forintot kitevő” bűnei között. Ezért Pál útmutatása szerint gondolkodik és cselekszik: „bocsátsatok meg egymásnak (...), ahogyan az Úr is megbocsátott nektek”.

Megtettük hát a teljes utat, és most visszaérkeztünk oda, ahonnan elindultunk az 1. fejezetben, felismerve saját lelki csődünket. Itt kell elkezdenünk és befejeznünk, ha tapasztalni akarjuk az Isten átforgató kegyelméből való élet örömét. Ezért arra hívlak és biztatlak, hogy tedd félre a saját jószágod szerinted meglevő maradványát. Ismerd el teljes lelki csődödöt, és mélyen merülj el Isten határtalan kegyelmében. Azután pedig, ha megértetted, mit kaptál, légy a kegyelem követe mások felé.

A virág

– Sok virágom van – mondta a férfi –, de mind közül a gyerekek a legszebbek.

Oscar Wilde

Valaki jó ideje gondoskodik róla, hogy vasárnaponként friss rózsát tűzhessek az öltönyöm hajtókájára. Mivel minden vasárnap megkapom, fel sem tűnik. Természetesen jólesik, és méltányolom, de megszokottá vált. Egyik vasárnap azonban egészen különlegessé lépett elő a gesztus.

Az istentisztelet után fiatalember lépett hozzám.

– Elnézést, tiszteletes úr, mit tetszik csinálni a virágjával?

Először azt sem tudtam, miről beszél, de aztán felfogtam.

– Erre gondolsz? – mutattam a gomblyukamba tűzött rózsára.

– Igen, mert ha úgyis el tetszik dobní, akkor szeretném megkapni.

Elmosolyodtam, biztosítottam, hogy megkaphatja a virágot, és könnyedén megkérdeztem, mi célja vele. A kislegény, aki tán tízéves, ha lehetett, felnézett rám, és azt mondta:

– A nagyinak adom. Az anyukámék tavaly elváltak. Először anyuval laktam, de amikor újból férjhez ment, mondta, költözzek apuhoz. Akkor egy darabig apuval éltem, de azt mondta, nem maradhatok tovább, és a nagymamához küldött. A nagyi olyan jó hozzám. Finomakat főz, és gondot visel rám. Mindent megtesz értem, hát legalább egy szál virágot szeretnék adni neki.

Amikor befejezte, alig tudtam megszólalni. A szemem megtelt könnyel, a történet egészen szíven ütött. Lehajoltam, kivettem a gomblyukamból a rózsát, és azt mondtam:

– Nézd csak, a szószék előtt ott az a nagy csokor. Minden héten másik család hozza a templomba. Vidd csak el a nagymamádnak, mert ő érdemli meg a legjobban!

A fiú utolsó mondatától végképp elérzékenyültem. Örökké emlékezni fogok a lelkenedezésére:

– Milyen gyönyörű nap! Csak egy szál virágot kértem, és egész csokorral kaptam!

John R. Ramsey tiszteletes

Alkalmi prédikációk

A Kálvin-év nőszövetségi bibliaóráira

Berekméri Kocsis Melinda

Marosvásárhely–Cserealja

Böjt és/vagy szolgálat

Alapige: Márk 8,31.34–35

A kegyesek életét egész földi pályájuk idején a mértéktartás és a józanság jellemezze úgy, hogy az – amennyire csak lehetséges – mindvégig hasonló legyen a böjthöz.

[...] figyelmeztessük a népet, hogy Isten a bűntöt magában nem becsüli soha, ha csak nem jár vele együtt a szív bensőbb érzése és a bűnnel és az önmagunkkal való elégedettség, valóságos megalázkodás és az Isten félelméből származó igazi bánkódás.

(Kálvin János: *Tanítás a keresztyén vallásra*)

Jézus először kezd beszélni arról, hogy neki a szenvedés útjára kell lépnie. El kell jönnie a tanítványság azon szakaszának, amikor bizonyosságot kell tenni arról, hogy a Jézussal eltöltött idő nem volt hiábavaló, hanem a tanulásnak, az erőgyűjtésnek, a hit megerősödésének hasznos ideje.

Mindaz, amiről Jézus beszél és tanít, sok lemondással, sok áldozattal jár. Ez a böjti időszaknak is a központi gondolata, kérdése: miről mondjak le? Igen, a böjt gyakorlata általában önmegtartóztatásról szól. Megvonom magamtól az ételt, az italt, vagy a televíziózást, számítógépezést stb., mindezt hosszabb vagy rövidebb időre, azért, hogy a fel szabadult időben jobban tudjak Istenre figyelni, tőle tanulni, akaratát érteni.

Ezzel kapcsolatosan Jóel prófétánál azt olvassuk: „Térjete meg hozzám teljes szívetek szerint: böjtöléssel is, sírással is, kesergéssel is. És szíveteket szaggassátok meg, ne ruhátokat, úgy térjete meg az Úrhoz, a ti Istenetekhez.” (Jóel 2,12–13) Jézus pedig azt mondja tanítványainak: „Mikor pedig böjtöltök, ne legyen komor a nézésetek, mint a képmutatóké, akik eltorzítják arcukat, hogy lássák az emberek, hogy ők böjtölnek.” (Mt 6,16)

Amikor böjtölsz:

- a szíved szaggasd meg, de úgy, hogy azt Isten lássa, és ne az emberek;
- nem kell kikürtölni a világnak;
- nem kell feltétlen különböző rituálékat végezni.

A böjt – mondjuk, tanítjuk – azt jelenti, hogy valamiről lemondok. De a böjt jelentheti azt is, hogy valamit felvállalok. Jézus egész földi élete, tanítása, útmutatása erre irányul, erről beszél. Ilyen értelemben egész élete böjtölés volt.

Mert:

- Ő magára vette az otthontalanságot.

Attól a pillanattól, hogy övéi közé jött, folyamatos vándorlás volt az osztályrésze. Szinte útközben született, útközben volt gyermek – Betlehem és Egyiptom között. Útközben tanított, gyógyított, étkezett. A más házában pihent meg, Máriánál és Mártánál. Az utolsó vacsoráját is így fogyasztotta el, sőt a más sírboltjába temették.

A mi egész életünk azzal telik el, hogy otthont teremtünk, minél szebbet, csinosabbat, kényelmesebbet.

– Ő magára vette az emberek értetlenségét.

Származhat-e valami jó Názáretből? – kérdezték. Nem értették, hogy ő az Atyától jött, nem értették, hogy a szenvedés útját kell végigjárnia. Azt remélték, hogy ő az, aki megváltja Izráelt, persze úgy, ahogy ők képzelték.

Mi azt reméljük, hogy szenvedésmentes életünk lesz, hogy teljesülnek álmaink, hogy egészségesek leszünk, hogy gyermekeink sikeresek lesznek, és egyáltalán minden úgy történik, ahogy mi akarjuk.

„Ha valaki énutánam akar jöni, tagadja meg magát, és vegye fel az ő keresztjét...”

– Ő magára vette a haragot.

Haraggal hallgatták – mit akar ez tanítani? Haraggal, csellel, gyűlölettel elfogták, elítélték, keresztre feszítették. Elveszítette életét értünk.

Mi mindenáron meg akarjuk tartani. Most, itt legyen teljes az életem. Itt és most akarom kibőjtölni magamnak a boldogságot.

– Ő magára vette a hálátlanságot.

Annyi jótett, annyi gyógyítás, annyi csoda, annyi szeretet. A hálaadás pedig a kereszt alatt ordító tömeg. Mit tett volna meg Jézus mindabból, amit megtett, ha a köszönetünk lett volna a fizetsége? Minden fogadkozás ellenére a szenvedés útját magára hagyatva kellett végigjárnia, egyedül kellett imacsatát vívnia, egyedül kellett leszállnia a kárhozat mélységébe.

Mi azért panaszkodunk, hogy az emberek hálátlanak, rosszindulatúak, szeretetlenek, önzőek. „Bocsáss meg nekik” – kérte Jézus. Te mit kérsz felebarátodnak, felebarátodért?

Bőjtölni úgy is lehet, hogy lemondok valamiről, de úgy is, hogy magamra vállalok valamit.

„Vegye fel az ő keresztjét” mindenki. Vedd fel az életed. Veszítsd el az önző életed, és vedd fel a szolgáló életed. Kálvin is ezt cselekedte egész életén keresztül. Ámen.

Kérdések:

- Te a magad munkáját kire és mire használod?
- Mit várunk Jézustól, mit értünk meg tanításából, áldozatából?
- Mi az, amit ki akarsz bőjtölni magadnak?
- Hányszor bőjtöltél azért, hogy az emberek Isten képmására újuljanak meg?

Fiatal házások bibliaórája

Móra László Tibor

Kajántó

Jób – a veszteségben is győztes családfő

Alapige: Jób 1,1 és 2,7–10

Sokszor hallunk tragédiákat az életben. Olyan családokról, ahol ott van a harmónia, ott van a kölcsönös szeretet, a fészek melege, ahogy az elmúlt bibliaórán hallottuk a mózesi történetet. Egyszer csak hirtelen, valamilyen külső, tőlük független ok miatt mindez megbomlik. Ilyenkor mindig valamilyen módon próbálnánk segíteni a szomorodó, síró embereken, a veszteséget átélőkön. Talán azért, mert abban a személyben,

családban magunkat látjuk, a volt vagy elkövetkező veszteségeinket érezzük át. Sokszor rá kell jönnünk, hogy minden segítségünk, jóakaratumk ellenére sem tudunk igazából segíteni. Mégis, ha a másik elég erős, elég hite van, egy idő után összeszedi magát, legyőzi mindazt, ami ideig-óráig a „padlóra küldte”. A kérdés, hogy hogyan lehet egy személy a veszteségben is győztes. Hogyan tudja ezt a harcát megvívni, hogy a padlóról újra felkeljen, és folytassa az életét. Azért fontos ez, mert mi is bármikor kerülhetünk ilyen helyzetbe. Akkor pedig egyedül kell megvívunk saját harcunkat, Istenben bízva, csak az ő segítségével reménykedve. Mert hiába volt ott a meleg fészek, ha lehet, hogy pont ez a biztonságot jelentő hely tűnik el az életből.

A mai felolvasott íge erről szól. Egy emberről, aki a veszteségben is győztes tud maradni. Miután mindent elveszített, töretlen hittel tudja tovább folytatni életét. A történet ismerős. Egy ideális, jómódú család jelenik meg benne. Egy család, aki Úz földjén lakik, akinél a családfő, Jób, feddhetetlen, igaz, istenfélő és büngyűlölő. Ahol ott van a testi jólét mellett a teljes harmónia, szeretet. Látszólag minden rendben van, és úgy néz ki, hogy semmi nem tudja megzavarni ezt a harmóniát. A testvérek eljárnak egymáshoz, az apa egybe tudja tartani a családot, közös áldozatokat mutat be a gyermekeiért. Lelki vezetője az övéinek. Minden rendben van, amíg Isten előtt meg nem jelenik a Sátán, aki kikéri Jóbot Istentől. Az Úr megengedi, hogy próbára tegye. Nem túl durva ez a próba? Tele van veszteséggel. Azt még el tudjuk fogadni – ha nehezen is –, hogy anyagi veszteség ér minket. De amikor lelki vagy erkölcsi, akkor nem tudjuk megérteni. Lázadozunk.

Jóbot veszteségek érik. Egyik pillanatról a másikra elveszti vagyonát. Ökreit és szamarait, tevéit ellopják, juhait égből jövő tűz emészti meg. Egymás után peregnék az események, jönnek a megmaradt szolgák és hozzák a rossz híreket, egymás szavába vágva mondják, hogy mi történt. Az egész azonban eltöri az utolsó szolga bejelentése mellett. Elvesztette családját. Gyermekei meghaltak. Hirtelen vihar támadt. Rájuk dőlt a ház. Ezek után mi következhet? Egy egészséges ember is megtörhet, beleroppanhat ekkora súlyba. A történet azonban folytatódik. Másodszor is ott van Isten előtt a Sátán. Isten pedig megengedi, hogy Jób egészségét is elvegye. Csak a pusztá élete maradt meg. Látszólag senki nincs mellette. Még felesége is azt mondja, hogy átkozza meg Istent és haljon meg. Vessen véget annak a nyomorúságnak, amiben van.

Veszteségek érnek az életben. Ezek lehetnek anyagiak, lelkiek, erkölcsiek. Egyik sem jó, egyiket sem szeretjük, de az életünk velejárói. Minden veszteség valamilyen módon megérint. Nyomot hagy mind egy ember, mind egy család életében. Többé-kevésbé hozzászokunk ezekhez életünk folyamán. Egy esernyő vagy kesztyű elvesztése sokszor bosszantó lehet, de túleszi magát rajta az ember. De vannak ennél komolyabb dolgok is, nehezebben megemészthetők. Például egy családtag halála, vagy egészségünk elvesztése. Hogyan fogadjuk ezt? Hogy tudjuk feldolgozni? Milyen reakciókat tud kiváltani? Haragot, dühöt. Perlekedik az ember Istennel vagy a világgal. Természetes emberi reakciók, amelyek ilyenkor fellépnek bennünk. Ilyen az első indulat, amivel ki akarjuk fejezni mérgünket. Aztán lehet, hogy győz a józan ész. Jön a beletörődés, az elfogadás. Attól függ, hogy miről van szó, milyen veszteségről. De nem a józan ész kell győzzön, hanem a hit.

Hogyan viseli el Jób ezt a helyzetet, amibe önhibáján kívül került? Gyászol. Amikor családját, gyermekeit elveszítette, megszagatja ruháját, leborotválja haját és a földre ül. Nem lázadozik, nem perel. Tudja, hogy az Úr adta, az Úr vette el mindazt, amije addig volt. Még ilyen helyzetben is áldja az Urat. Imádkozik hozzá, és nem cselekszik semmit, ami Isten ellen való. Azután jön a következő próba. Egységét is elveszti. De ekkor sem vétkezik az Úr ellen. Elfogadja, hogy mi történt. Nem tud ellene semmit sem

tenni, mert nem lehet megváltoztatni a már megtörtént eseményeket. Inkább bölcs nyugalommal, megtartva hitét várja, hogy Isten segítségével kikerüljön abból a helyzetből, amibe belekerült, annak ellenére, hogy tisztátalanná lett. Hisz az ószövetségi törvény szerint mindenki, aki fekélyes lesz, tisztátalanná válik. Ezzel kirekesztődik a közösségből. Még akkor is kitart, amikor felesége valósággal unszolja, hogy vessen véget a szenvedéseinek. Rövid, pár mondatos szerep a feleségé, de nagyon elgondolkoztató. Határhelyzetekben sokan gondolkoznak így. Meghalni, végezni a nehézségekkel, a könnyebbik utat választani. Vajon miért? Mert valami hiányzik onnan. Az istenfélelem. „Átkozd meg az Istent, és halj meg.” Rossz tanács!

Vajon miért mondja? Sajnálataból? Nem tud már segíteni rajta? Vagy kiborította a sok szenvedés? Elfogyott a hite? Mintha lemondana mindenről. Már semminek nincs célja és értelme. Mekkora nagy ellentét van ebben az igében! Mindketten átélik a nagy veszteséget. Jób még testileg is beteg lesz, de lélekben erős, egészséges marad. A felesége azonban nem bírja a terhet. A „könnyebbik”, de rossz utat választaná, hogy megoldja a helyzetet. Halj meg, vess véget a szenvedésednek.

Mintha két ember küzdelme jelenne meg az igében. Az egyik, aki már feladta. Megviselte a szenvedés, elég volt. A másik, aki nem adta fel. Töretlen a hite. Bízunk abban, hogy az Úr majd segít rajta.

Mi az, ami ilyenné tudja tenni őt? A felolvasott igében többször is szerepel, hogy Jób feddhetetlen, igaz, istenfélő, büngyülölő. Ez az istenfélelem, az igazság, a bűn megvetése, a tökéletesség, ami jellemezte őt egész életében, életformává válik. Része a mindennapjainak. Ebből az életformából senki és semmi nem tudja kizökkenteni. Sem a Sátán, aki próbára teszi őt, sem a próbákból fakadó veszteségek. Ezért tudja kimondani hogy: „ha már a jót elvettük Istentől, a rosszat nem vennénk-e el?”

Hogyan tudjuk megvívni saját harcunkat veszteségeink alkalmával? Úgy, hogy az életünk szerves részévé válik a hit, az istenfélelem, a bűn gyűlölete, az isteni igazság szeretete, a feddhetetlenség.

Kérdések:

– Hogy vagyunk a saját veszteségeink megélésével? Tudjuk-e kezelni őket, vagy összeroppanunk azok súlya alatt?

– Milyen a mi hozzáállásunk mások veszteségeihez? Segítünk, elfordulunk, vagy negatívan befolyásoljuk őket? (I. Jób felesége)

– Kinek a segítségét kérjük veszteségeink alkalmával? Isten segítségét vagy az emberek segítségét? Egyáltalán kérünk-e ilyenkor segítséget?

– Egymás terhét hordozzátok! Tudjuk-e ezt tenni, így segíteni a felebaráton?

– Életünk szerves része-e az, ami Jóbnál megjelenik, és segíti őt megmaradni Isten mellett minden helyzetben? (feddhetetlen, igaz, istenfélő, büngyülölő)

Esketési igehirdetés

Tőkés Ferenc

Kendilóna

Istennel járnai, lakozni

Alapige: János 14,23

Tisztelt gyülekezet, kedves menyasszony, kedves vőlegény!

Ha visszaemlékeztek életek elmúlt idejére, eszetekbe jut, hogy valahányszor útra készültetek, szeretteitek mindig útravalóval láttak el titeket. Te, kedves menyasszony, visszaemlékezhetsz, hogy valahányszor átlépted a szülői ház küszöbét és elindultál a Kollégium felé, édesanyád, édesapád mindig útravalóval látott el, nemcsak anyagiakkal, hanem ott volt az ajkukon az imádság is. Te is, kedves vőlegény, valahányszor kiléptél a szülői otthonból, mindig szeretteid féltő szeretete kísért.

Valahányszor örömben volt részetek, szeretteitek arcán ott volt a mosoly, a boldogság, és amikor szomorúságban vagy betegségben volt részetek, szeretteitek szívében ott volt az aggodalom és arcukon a könny.

Ti most együtt indultok el egy nagy útra és mi mindannyian egy kis útravalót ajándékozunk nektek. De nemcsak mi, hanem Isten is útravalóval lát el titeket: *Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédeimet, és az én Atyám szereti azt, és ahhoz megyünk, és annál lakozunk.* Kettős ígéret hangzik el ebben az útravalóban a ti számotokra: 1. Isten szeret titeket. 2. Veletek együtt megy az úton, és veletek együtt lakozik. Ez az útravaló sokkal lényegesebb és értékesebb, mint amit mi nyújtunk ma nektek, mert Istennél értékesebbet ember nem adhat. Ő egyszülött Fiát adta, hogy nekünk életünk legyen és bővüljünk.

Isten útravalójának azonban feltétele van, érthetően hallottátok: ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédeimet.

Most, ebben a pillanatban ott van a szívetekben az egymás iránti szeretet. Ez nem kétséges. De vajon tudjátok-e szeretni Istent is? Ha boldogok akartok lenni, lakozzék bennetek ez a szeretet, amely az engedelmisségben mutatkozik meg. Tartsátok meg Isten beszédét, ne hagyjátok, hogy óthonotokban a Biblia a polcon porosodjék, hanem legyen az Ige a mindennapi táplálékotok. Harmadik személyként engedjétek be Istent a ti házasságotokba és megtapasztalhatjátok az Ő szeretetét, amely ebben a földi életben a legdrágább kincs.

Amint mondtam, ti most egy nagy útra indultok. Senki közülünk nem tudná megmondani, hogy milyen lesz ez az út, milyen mélységei és milyen magasságai lesznek, göröngyös vagy sima lesz. De itt van Istennek az ígérete, hogy Ő veletek lesz az úton. Ha szeretitek Istent és megtartjátok beszédét, ha meghívjátok a ti házasséletekbe, akkor Ő útitársatok lesz ezen az úton. Biztos, hogy lesznek ezen az úton szakadékok, lejtők, nehezen megmászható hegycsúcsok, de ott lesz veletek Isten. Az Ő kezébe kapaszkodva biztos célba értek. Ő veletek együtt fog lakozni és megáldja a ti házasséleteket.

Ma itt mindnyájan: szülők, nagyszülők, testvérek, rokonok, barátok, az egybegyűlt gyülekezet azért imádkozunk, hogy mindenkor legyen mellettetek a szeretetet ajándékozó Úr, segítsen meg titeket és adjon jó előmenetelt nektek. Ámen.

Temetési igehirdetés

Barticek Kiss Krisztián

Feketelak

Nem elég – elég!

Alapige: 2Korinthus 12,7–10

A felolvasott igeszakaszban van egy szó, amely különösen megragadja figyelmünket: ELÉG! Ez egy olyan szó, melyet mi ritkán használunk, mert úgy érezzük, hogy számunkra kevés jutott a jóból, s túl sok a rosszból, de semmiképpen nem elég... Nem elég a pénz, nem elég a megbecsülés, nem elég a szeretet, amit kapunk, nem elég az egészség, nem elég a boldogság, s most a búcsú órájában nagyon érezzük, hogy nem elég hosszú az emberi élet. Nem elég ez a 68 év, amit A. néni ebben a faluban, ebben a családban töltött. Ha valakit szeretünk, még 100 éves korában is nehezen engedünk el, s úgy érezzük, hogy nem volt elég. De vajon nem azért érezzük elégtelennek, kevésnek az életet, mert nem úgy élünk, ahogy azt a Teremtő elrendelte? Vajon nem az a baj, hogy mi nem tudunk betelni az étellel, mint az Istenhez közel élő ószövetségi emberek? Vajon nem azért érezzük-e elégtelennek, mert túl sok időt vesztegetünk el hiábavaló dolgokkal, s így kevés időnk jut arra, hogy só és világosság legyünk egy faluközösségben vagy egy családban. Valóban, ez a földi 30, 60, 90 esztendő túl kevés a haragtartásra, a gyűlölködésre, a pereskedésre, de ha rendeltetészerűen tudunk élni, akkor elég hosszú arra, hogy szeressünk, hogy megbocsássunk, hogy támogassunk, hogy felemeljünk... Az A. néni koporsója arra figyelmeztet ma bennünket, hogy a halál nagyon kegyetlen tud lenni, még búcsúzásra való időt sem ad. Éppen ezért meg kell ragadnunk minden napot s minden alkalmat arra, hogy kifejezzük szeretetünket, hogy megbocsássunk a körülöttünk élőknek, vagy ahogy Pál apostol buzdít az egyik levelében: „Annakokáért míg időnk van, cselekedjünk jót mindenekkel.” Lehet, hogy már régóta készülsz testvérem, hogy elmondd egy felebarátodnak, hogy megbocsátottál neki. Lehet, hogy régóta készülsz megbékélni a testvéreddel, akivel összevesztél egy darab földért. Lehet, hogy már egy ideje készülsz elmondani szüleidnek, hogy minden látszat ellenére szereted őket. De a szándék nem elég! Tedd meg, még mielőtt a halál megakadályoz ebben. A koporsó fölé hajolva majd túl késő, a halottak napi gyertyagyújtás erre NEM ELÉG!

De Pál apostol azt mondja a felolvasott igeszakaszban, hogy van valami, ami ELÉG: a kegyelem. Pedig élete igen nehéz szakaszában mondja ezt ki: fogság, megnevezés, betegség szorongatja, s ráadásul már háromszor könyörgött Istenhez az őt kínozó betegség eltávolítására, de Isten nem gyógyította meg. Talán meglepődünk ezen... Hát nem eleget vállalt Pál Istenért? Talán nagy kérdés ez, hogy a kínozó tövist elvegye Isten a Pál testéből? Egyáltalán miért adta Isten a tövist? Ezek a kérdések a gyászolók szívében is ott ágaskodnak, s legfőbb ideje, hogy Isten igéje válaszoljon nekünk ma arra a kérdésünkre, hogy A. néni miért nem gyógyult meg annyi imádság ellenére... A Szentírás bizonyossága szerint a betegséget nem Isten adja, de Isten megengedi azt. Isten nem akarta a szenvedést, a betegséget, a nyomorúságot, de az ember letért az engedelmesség útjáról, s a Sátán kísértésére a rossz utat is kipróbálta. Pál ezért nevezi „tövisét” a Sátán követének, a Sátán angyalának. Az engedetlenségnek mindig következményei vannak, s a betegség közvetve vagy közvetlenül egy ilyen következmény. De Isten parancsolhat is a betegségnek, el is tüntetheti, mint ahogyan sokan meg is tapasztalják, de van amikor

az az akarata, hogy neveljen általa. Ha nem lenne betegség, szenvedés, halál – még kevesebbet figyelnék Istenre. Úgy gondolnánk, nincs is szükségünk rá, s az Utolsó Ítéletkor csak csodálkozva mondanánk: „Hát engem miért nem figyelmeztetett senki?” Isten az Ő Igéje által és sokszor a betegség, megpróbáltatás, halál eszközei által figyelmeztet: Ne bízd el magad, mert nem élsz örökké a földön, s a túlvilági jó folytatáshoz NEM ELÉG a pénz, a siker, az egyetemi oklevél, a név – ahhoz csak a kegyelem ELÉG. De az ELÉG! Így juthatunk el oda, ahová Pál jutott, hogy nem a sikereinkkel és a pénzünkkel dicsekszünk, hanem az erőtelenségeinkkel, betegségeinkkel, szenvedéseinkkel, mert ezek figyelmeztetnek minket, hogy magunkban semmik vagyunk, magunkban nem vagyunk elegek, csak Isten kegyelme ELÉG, de az Ő kegyelme elég az élethez, a halál elfogadásához és az örök élethez. Ez a tudat adjon nekünk vigasztalást ebben a nehéz órában is. Ámen.

(Betegségben, családi viszályok között elhunyt temetésén.)

Daróczi Attila

Szörcse

Biztosan tudjátok...

Alapige: 2Korinthus 5,1

Teremtő és gondviselő Istenünk az ő bölcsessége folytán sok, gazdag ismerettel ajándékozott meg minket, Krisztus Jézusban megváltott gyermekeit. A nekünk adott ismeret, a tudás, amit birtokolunk, mind arra szolgál, hogy életünket megjobbítsuk, és Isten dicsőségére éljünk, amíg elérjük a teljességet. Ezzel az étellel is bizonyosságát adjuk, hogy miérettünk Krisztus nem hiába áldoztatott meg. Ezért a belé vetett bizalommal teszünk vallást, hogy Ő, a mi mennyei szerető Atyánk úgy cselekszik értünk, hogy az ő megváltott gyermekei közül egy is el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Ebben az áldott ismeretben erősít meg hitvallásunk is, amikor életünkben és halálunkban való egyetlen vigasztalódásunkban valljuk, hogy „Jézus Krisztusnak tulajdona vagyunk”, és „hogy az ő akarata nélkül még csak egy hajszál sem eshetik le a fejünkről”. Ez a tudás és bizalom életünknek olyan biztos alapja, mely megörvendeztet bennünket, áldottá teszi életünket az Atyával való közösségben a Jézus Krisztus által, már itt a földi élet mulandóságában, s majd egykoron az örök élet dicsőségében.

Istenünk, Megváltó Urunk vigasztaló igéje a gyásznak és fájdalomnak óráiban, és itt a koporsó mellett egy másik tudásról tesz említést, ami szintén ismeretünkben van. Ez a típusú tudás a mindennapi emberben inkább bánatot szül, fájdalmat okoz, csüggedést eredményez, hiszen már a jelenben tudjuk, hogy a jövőben mi fog bekövetkezni. Ennek hallatán megdöbbenve, elerőtlenedve szemléljük életünket, mely felől igenis van ismeretünk: „a földi sátorház összeomlik”. A vigasztaló Ige rámutat a földi élet mulandóságára, amelyet én és te, és mi mindannyian megélünk. Egyúttal, mintha eszünkbe akarná juttatni a bűnbeesés után, a paradicsomból való kiűzetéskor elhangzott ítéletet: „Bizony por vagy, és vissza fogsz térni a porba.” (1Móz 3,19)

Portest életünk megteszi a földi életutat, indulva a bölcsőtől s megérkezve a koporsóhoz. Ebben az időszakban állandó mozgásban van az élet viharos tengerén, és küzd önmaga fennmaradásáért. A gyermekkor, ifjúkor, felnőttkor gyorsan tovaszáll, és számba vesszük az eltelt éveket: „Életünk ideje hetven esztendő, vagy ha több, nyolcvan esztendő, és nagyobb részük hiábavaló fáradság, olyan gyorsan eltűnik, mintha

repülnénk.” (Zsolt 90,10) Mennyi időnk van még hátra? „Az óra fut, és a nap közel”, énekeljük 322. énekünkben.

A földi sátorházunk tartópillérei megerőtlenednek. Egy-egy betegség, testi fájdalommal járó terheltség, vagy éppen a hirtelen elszakadó élet fonala, a „földi sátorház kötele” ezt a fájdalommal, gyásszal, vigasztalansággal járó tudatot erősíti: földi sátorházunk összeomlik. Méltatlankodva tehetjük fel a kérdést: Hát ennyi lenne az emberi élet? Hiábavaló volna Krisztus halála és dicsőséges feltámadása?

Azon tudat mellett, hogy földi sátorházunk összeomlik, van egy minket, hívő lelkeket biztató ismeretünk: „Van Istentől készített hajlékunk, nem kézzel csinált, hanem örökkévaló mennyei házuk.” Bármennyire is fájdalmasan érintsen a földi sátorházunk összeomlása, annál jobban biztat a vigasztaló ige: *van mennyei hajlékunk*.

Krisztus halála és dicsőséges feltámadása, mennybemenetele erősíti bennünk, koporsó mellett állókban, vigasztalan lelkekben ezt a boldog tudatot: „hogy a mi testünk őbenne a mennyben van, hogy ez bizonyos záloga legyen annak, hogy ő mint a mi Fejünk minket, tagjait szintén fölvisz önmagához” (HK 49.) Az apostol bizonyágtétele által tudjuk, hogy „test és vér nem örökölhetheti Isten országát, sem a romlandóság nem örökli a romolhatatlanságot”, „a romlandó testnek romolhatatlanságba kell öltöznie, és a halandónak halhatatlanságba”. (1Kor 15,50.53) Ezért szükséges, hogy a földi sátorház összeomoljon, hogy általmenetelünk legyen az Istentől készített mennyei hajlékba. Krisztus legyőzte a halált, életet szerzett azoknak, akik benne bíznak. Egyúttal életünk jövődjére felől is biztat: „Én élek, és ti is élni fogtok.” (Jn 14,19) Ez az élet, Istentől készített hajlék, biztos zálogként Krisztusban már most a miénk.

Milyen áldott alkalom, hogy a gyász és a fájdalom órájában is hallhatjuk az Ige bizonyosságát, hogy a földi sátorház összeomlása, a koporsó látványa nem az élet végét jelenti. Van nekünk mennyei hajlékunk, van életünknek folytatása, ott, ahová Krisztus Jézusunk előrement, hogy számunkra a helyet előkészítse. Az ige ezt a kettőséget sugallja a vigasztalás szaván keresztül: van örökkévaló életünk a feltámadott Krisztusban, és van örökkévaló lakozásunk a mennyek országában, Isten dicsőségében.

Néhai testvérünk földi sátorháza összeomlott. Ennek bizonyítéka ez a koporsó, amelyben az ő porteste van helyezve. Tőle búcsút veszünk, utolsó útjára kísérjük, és átadjuk az anyaföldnek, hogy azzá legyen, amiből az ember vétetett. Mi pedig élő hittel és reménységgel tekintünk a jövőre. Istenünk bölcsességéből nekünk ajándékozott tudással, ismerettel már most, a földi sátorházunk összeomlásnak idején készülünk a mennyei dicső hajlékban a vele való találkozásra és a vele való lakozásra. Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Imádság Hóseás 7,1–6 alapján

Mindenható Isten! Megvilágosítottál bennünket evangéliumod által. Ó, engedd, vezéreltessünk mindig ebben a világosságban, és úgy vezéreltessünk, hogy minden gonosz kívánságunkat le tudjuk győzni. Add, hogy Szentlelked mindazt megsemmisítse bennünk, amit bűnre való készségünk még bennünk rejteget, hogy ne lángolhassanak fel ezek a bennünk parázsló indulatok, hanem megszelídüljenek és elhamvadjanak. Add, hogy napról-napra lángoljon fel bennünk az irántad való vágyakozás. Ne engedd, hogy egyszer is eluralkodjék felettünk testiségünk hatalma; sőt inkább segíts hozzá, hogy előhaladhassunk az igaz hit útján, amíg eljutunk arra a boldogságra, amelyre bennünket hívogatsz, és amelyet elkészített számunkra egyszülött Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus vére hullása. Ámen.

Kálvin János